

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 470

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 2 iulie 2002

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI	
92.	— Ordin al președintelui Consiliului Concurenței privind punerea în aplicare a regulamentelor Consiliului Concurenței, elaborate în baza Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat..... 1-32

ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

CONSILIUL CONCURENȚEI

ORDIN

privind punerea în aplicare a regulamentelor Consiliului Concurenței, elaborate în baza Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat

Președintele Consiliului Concurenței,
în temeiul prevederilor art. 21 alin. (4) lit. f), ale art. 28 alin. (1) și (2) și ale art. 29 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, precum și ale art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, având în vedere Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 84/2002, emite următorul ordin:

Art. 1. — În urma aprobării în plenul Consiliului Concurenței și avizului favorabil al Consiliului Legislativ, se pun în aplicare următoarele regulamente:

- Regulament privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii;
- Regulament privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate;
- Regulament privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților;

— Regulament privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare;

— Regulament cu privire la ajutorul de stat pentru protecția mediului.

Art. 2. — Compartimentele de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin și regulamentele vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI CONCURENȚEI,
THEODOR VALENTIN PURCĂREA

București, 10 mai 2002.
Nr. 92.

REGULAMENT

privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Ajutoarele de stat regionale au ca obiectiv dezvoltarea durabilă a regiunilor slab dezvoltate prin încurajarea efectuării de investiții și a creării de locuri de muncă în aceste zone. Ele favorizează extinderea, modernizarea și diversificarea activităților agenților economici localizați în aceste regiuni și determină crearea de întreprinderi noi. În scopul favorizării acestei dezvoltări și al reducerii potențialelor efecte negative ale unor eventuale relocalizări, este necesar ca acordarea acestor ajutoare de stat să fie subordonată menținerii pentru o perioadă minimă a investițiilor realizate și a locurilor de muncă create în regiunea respectivă.

În cazuri excepționale, atunci când dezavantajele structurale ale regiunii avute în vedere sunt prea mari, ajutoarele de stat regionale se pot dovedi insuficiente pentru declanșarea unui proces de dezvoltare regională. Doar în aceste cazuri, ajutoarelor de stat regionale li se pot alătura ajutoare de operare.

Întreprinderile mici și mijlocii joacă un rol determinant în crearea de locuri de muncă și reprezintă, în sens larg, un factor de stabilitate socială și de creștere economică. Dezvoltarea acestei categorii de întreprinderi poate să fie totuși limitată de imperfecțiunile pieței. Deseori, accesul întreprinderilor mici și mijlocii la capital sau credit este dificil datorită reticențelor înregistrate pe piețele financiare în asumarea riscurilor, precum și datorită garanțiilor limitate pe care aceste întreprinderi le pot oferi. Resursele limitate ale acestora pot, de asemenea, reduce accesul la informații, mai ales la cele referitoare la noi tehnologii și potențiale piețe. Ajutoarele de stat ce au ca scop facilitarea dezvoltării activităților economice ale întreprinderilor mici și mijlocii nu trebuie totuși să modifice condițiile comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

În temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. f) și ale art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale**Domeniu de aplicare**

Art. 1. — (1) Prezentul regulament se aplică schemelor de ajutor de stat și ajutoarelor individuale regionale și pentru întreprinderi mici și mijlocii acordate în toate sectoarele de activitate, cu excepția producției, prelucrării și comercializării produselor agricole cuprinse în anexa nr. 1, pescuitului și industriei carboniere.

(2) În cazul acordării de ajutoare de stat cu caracter regional în sectoarele transporturi, siderurgie, construcții navale, fibre sintetice și industria autoturismelor se aplică legislația în vigoare în România până la adoptarea unor norme specifice privind acordarea de ajutoare de stat în aceste sectoare.

Scopul ajutoarelor de stat regionale

Art. 2. — Scopul ajutorului pentru dezvoltare regională este de a asigura agenților economici din zona avută în vedere aceleași șanse de dezvoltare ca și celor din alte zone ale țării, fără a determina creșterea capacității de producție în sectoarele în care există deja probleme legate de supracapacitate. Ajutorul de stat regional poate fi în legătură cu investiția inițială sau cu crearea de locuri de muncă, poate lua forma unui ajutor având caracter de continuitate, conceput în scopul depășirii unor dezavantaje regionale sau permanente, ori, în mod excepțional, poate fi în legătură cu reducerea cheltuielilor curente ale unei firme, în cazul ajutorului de stat pentru operare.

Modalități de acordare a ajutorului de stat regional

Art. 3. — Ajutorul de stat regional poate include: subvenții; exceptări de la plata unor obligații fiscale legate direct de investiție sau de crearea de locuri de muncă; renunțarea la obținerea unor venituri normale de pe urma fondurilor publice, inclusiv acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale; garanții acordate de stat sau de alte autorități publice în condiții preferențiale; participări cu capi-

tal ale statului sau ale altor instituții publice, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent; reduceri de preț la bunurile furnizate și la serviciile prestate de către autorități publice sau alte organisme care administrează resurse ale statului, inclusiv vânzarea unor terenuri aparținând domeniului privat al statului sub prețul pieței.

Nivelul ajutorului regional

Art. 4. — Nivelul ajutorului regional este definit în termeni de intensitate în raport cu costurile eligibile, potrivit art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (1) și art. 13.

CAPITOLUL II

Ajutor de stat pentru investiția inițială**Conceptul de investiție inițială**

Art. 5. — (1) În înțelesul prezentului regulament, prin *investiție inițială* se înțelege o investiție în capital fix în legătură cu crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau demararea unei activități care implică o schimbare fundamentală în produsul sau procesul de fabricație al unei unități existente, prin raționalizare, diversificare sau modernizare.

(2) Sunt excluse din categoria investițiilor inițiale:

a) Investiția de înlocuire destinată conservării potențialului de producție, care nu aduce un spor de venit, ci are funcția economică de a-l menține. Ajutoarele pentru acest tip de investiție fac parte din categoria ajutorului de operare, cărora li se aplică regulile prevăzute la capitolul IV;

b) Măsurile destinate restructurării financiare a unei întreprinderi aflate în dificultate, care intră sub incidența dispozițiilor „Regulamentului privind ajutorul de stat de salvare și restructurare a întreprinderilor aflate în dificultate”.

(3) O investiție în capital fix realizată sub forma achiziționării unei unități care a fost închisă sau ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată, poate fi, de asemenea, considerată investiție inițială, cu excepția cazului în care unitatea vizată aparține unei întreprinderi în dificultate.

Ajutorul pentru preluarea unei unități poate conferi un avantaj în favoarea întreprinderii aflate în dificultate, caz în care se aplică dispozițiile „Regulamentului privind ajutoarele de stat de salvare și restructurare a întreprinderilor aflate în dificultate”.

Costuri eligibile pentru investiții în imobilizări corporale

Art. 6. — (1) Ajutorul pentru investiția inițială este calculat ca procent din valoarea investiției.

(2) Această valoare este stabilită pe baza unui ansamblu uniform de cheltuieli, corespunzătoare elementelor investiției, respectiv terenuri, clădiri și echipamente ce formează baza standard prevăzută în anexa nr. 2. În sectorul transporturilor, cu excepția costurilor materialului feroviar rulant, cheltuielile destinate achiziționării mijloacelor și a materialului de transport, bunuri mobile, nu sunt incluse în ansamblul de cheltuieli ce formează baza standard și, deci, nu sunt eligibile pentru ajutoare de stat referitoare la o investiție inițială.

(3) În cazul unei achiziții, trebuie luate în considerare exclusiv costurile de achiziție a celor trei elemente de activ din baza standard, cu condiția că tranzacția să aibă loc în condițiile pieței. Valoarea activelor a căror achiziționare a beneficiat de un ajutor înaintea cumpărării va fi dedusă.

(4) În cazul în care cumpărarea este însoțită de o altă investiție inițială, cheltuielile legate de aceasta din urmă se vor adăuga la costurile de achiziție.

Costuri eligibile pentru investiții în imobilizări necorporale

Art. 7. — (1) Costurile eligibile pot să includă anumite categorii de investiții în imobilizări necorporale, cu condiția să nu depășească 25% din baza standard pentru întreprinderile mari. Aceste cheltuieli sunt cheltuielile legate de transferul de tehnologie sub forma achiziționării de brevete, licențe de exploatare sau cunoștințe brevetate, cunoștințe tehnice ne brevetate.

(2) Pentru a exista siguranța că rămân legate de regiunea beneficiară eligibilă pentru ajutorul cu finalitate regională și, în consecință, că nu vor face obiectul unui transfer în favoarea altor regiuni, și mai ales a unor regiuni neeligibile pentru ajutoare cu finalitate regională, imobilizările necorporale eligibile trebuie să satisfacă cu prioritate următoarele condiții:

- a) să fie exploatate exclusiv în întreprinderea beneficiară de ajutor regional;
- b) să fie considerate elemente de activ amortizabile;
- c) să fie achiziționate de la un terț în condițiile pieței;
- d) să figureze în activele firmei și să rămână în patrimoniul beneficiarului de ajutor regional pe o perioadă de cel puțin cinci ani.

Contribuția beneficiarului ajutorului de stat regional

Art. 8. — (1) În vederea garantării unui nivel viabil și eficient al investițiilor inițiale care beneficiază de ajutor, aportul beneficiarului destinat finanțării lor trebuie să fie de cel puțin 25%.

(2) Aportul beneficiarului de cel puțin 25% nu poate face obiectul unui ajutor de stat.

Intensitatea ajutorului regional

Art. 9. — Intensitatea brută a ajutorului regional nu trebuie să depășească plafonul de 50% din echivalentul subvenției nete prevăzut în anexa nr. 2.

Plafonul maxim pentru întreprinderi mici și mijlocii

Art. 10. — (1) Pentru întreprinderi mici și mijlocii, plafonul maxim al intensității brute a ajutorului prevăzut la art. 9 poate fi suplimentat cu 15 puncte procentuale, cu condiția ca intensitatea totală netă a ajutorului să nu depășească 75%.

(2) Prevederile alin. (1) nu sunt aplicabile întreprinderilor din sectorul transporturilor.

Menținerea investiției

Art. 11. — Ajutorul pentru investiția inițială trebuie condiționat, prin modul de alocare sau prin condițiile legate de obținerea acestuia, de menținerea investiției în cauză pentru o perioadă minimă de cinci ani.

CAPITOLUL III

Ajutor de stat pentru crearea de locuri de muncă

Conceptul de ajutor pentru crearea de locuri de muncă

Art. 12. — (1) Prin conceptul de *creare de locuri de muncă* se înțelege creșterea netă a numărului de locuri de muncă din întreprinderea beneficiară a unui ajutor de stat, raportată la media perioadei de referință, respectiv media ultimelor 12 luni. Orice loc de muncă pierdut de-a lungul perioadei de referință trebuie să fie dedus din numărul de locuri de muncă create de-a lungul aceleiași perioade.

(2) Un loc de muncă este legat de realizarea unei investiții din momentul în care el vizează activitatea la care se raportează investiția și dacă a fost creat într-o perioadă de trei ani de la finalizarea investiției.

Nivelul ajutorului

Art. 13. — (1) Ajutorul pentru crearea de locuri de muncă este calculat ca procent din nivelul costurilor salariale cu personalul angajat, pe o perioadă de doi ani. Acest procent este egal cu intensitatea admisă pentru ajutoarele de investiții în regiunea în cauză, prevăzută în Harta ajutoarelor de stat cu finalitate regională în România.

(2) În stabilirea nivelului costurilor salariale, Consiliul Concurenței are în vedere ca sistem de referință statisticile privind costul salarial mediu în România. Costurile salariale includ salariul brut și contribuțiile la asigurările sociale obligatorii.

Menținerea locurilor de muncă nou-create

Art. 14. — Ajutorul de stat regional pentru crearea de locuri de muncă trebuie condiționat, prin modul de acordare sau prin condițiile legate de obținerea acestuia, de menținerea locurilor de muncă create pentru o perioadă minimă de cinci ani.

CAPITOLUL IV

Ajutor de stat pentru operare

Art. 15. — (1) Ajutorul de stat pentru operare, acordat în vederea reducerii cheltuielilor curente ale întreprinderii este, în principiu, interzis.

(2) În mod excepțional, asemenea ajutoare pot fi acordate cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) ajutoarele să fie justificate prin contribuția lor la dezvoltarea regională;
- b) nivelul ajutoarelor să fie proporțional cu mărimea dezavantajelor pe care vizează să le atenueze.

(3) Furnizorul ajutorului de stat are sarcina să demonstreze existența dezavantajelor și să evalueze gravitatea acestora, atunci când notifică Consiliului Concurenței intenția de a acorda acest ajutor.

(4) Ajutorul pentru operare trebuie să fie limitat în timp și redus progresiv.

CAPITOLUL V

Reguli generale privind cumulul ajutoarelor de stat

Art. 16. — (1) Plafoanele intensității ajutorului de stat prevăzute la art. 9 și art. 10 se aplică la totalul ajutorului în cazul ajutoarelor acordate concomitent în cadrul mai

multor scheme regionale indiferent dacă ajutorul provine din surse locale, regionale, naționale sau comunitare.

(2) Ajutorul de stat pentru investiții prevăzut în capitolul II și ajutorul pentru crearea de locuri de muncă prevăzut în capitolul III pot fi cumulate în limita plafonului de intensitate prevăzut pentru regiunea în cauză în Harta ajutoarelor de stat cu finalitate regională în România.

(3) Condiția de la alin. (2) este îndeplinită dacă suma ajutorului pentru investiția inițială, exprimată ca procent din valoarea investiției, și cea a ajutorului pentru crearea de locuri de muncă, exprimată ca procent din costurile salariale, nu depășește valoarea cea mai favorabilă ce rezultă din aplicarea plafoanelor prevăzute la art. 9 și art. 10 sau a procentului prevăzut la art. 13.

(4) Atunci când cheltuielile eligibile pentru ajutoare cu finalitate regională sunt total sau parțial eligibile pentru ajutoare cu altă finalitate, partea comună este supusă plafonului cel mai favorabil în cadrul schemelor respective.

(5) În cazul în care un ajutor de stat acordat în cadrul unei scheme de ajutor este cumulat cu ajutoare acordate în cadrul altor scheme, furnizorul trebuie să specifice, pentru fiecare schemă în parte, modul prin care se asigură respectarea regulilor privind cumulul.

CAPITOLUL VI

Reguli specifice privind ajutorul de stat acordat pentru întreprinderi mici și mijlocii

Definiții

Art. 17. — În sensul prezentului regulament:

a) „întreprinderi mici și mijlocii” sunt întreprinderile definite conform legislației naționale în vigoare;

b) „investiții în imobilizări corporale” reprezintă orice investiție în active fixe corporale ce se referă la crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau angajarea într-o activitate ce implică o schimbare fundamentală în produsul sau procesul de producție al unei unități existente, mai ales prin raționalizare, diversificare sau modernizare. O investiție în active fixe, realizată sub forma achiziționării unei unități care s-a închis sau care s-ar fi închis dacă nu ar fi fost cumpărată trebuie să fie, de asemenea, considerată o investiție în imobilizări corporale;

c) „investiții în imobilizări necorporale” reprezintă orice investiție în transfer de tehnologie prin dobândirea drepturilor de brevet, a licențelor, a know-how-ului sau a cunoștințelor tehnice ne brevetate;

d) „intensitatea brută a ajutorului” reprezintă cuantumul ajutorului exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului. Toate cifrele utilizate reprezintă sume înainte de aplicarea impozitelor directe. Atunci când se acordă un ajutor sub o altă formă decât subvenție, cuantumul ajutorului reprezintă echivalentul — subvenție al acestuia. Ajutoarele plătitabile în mai multe tranșe sunt actualizate la valoarea lor din momentul acordării ajutorului. Ratele dobânzilor care trebuie să fie folosite pentru actualizare și pentru calcularea cuantumului ajutorului în cazul unui credit preferențial, reprezintă rata de referință aplicabilă în momentul acordării ajutorului;

e) „intensitatea netă a ajutorului” reprezintă cuantumul ajutorului net, după impozitare, exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului;

f) „numărul de angajați” reprezintă numărul de unități de muncă pe an, denumite în continuare UMA, adică numărul de angajați cu normă întreagă într-un an, munca cu normă parțială și cea sezonieră reprezentând fracții ale UMA.

Investițiile

Art. 18. — (1) Ajutoarele pentru investiții în imobilizări corporale și necorporale sunt compatibile cu un mediu concurențial dacă îndeplinesc următoarele condiții:

a) intensitatea brută a ajutorului nu depășește 15% pentru întreprinderile mici;

b) intensitatea brută a ajutorului nu depășește 7,5% pentru întreprinderile mijlocii.

(2) Consiliul Concurenței poate aproba majorarea intensităților menționate anterior, conform normelor privind ajutorul regional, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile cu privire la menținerea investiției în regiunea beneficiară o perioadă de cel puțin cinci ani și la contribuția beneficiarului la finanțare de cel puțin 25%.

(3) Plafoanele stabilite la alin. (1) se aplică intensităților ajutoarelor calculate ca procent din cheltuielile de investiții eligibile sau ca procent din cheltuielile salariale aferente locurilor de muncă create prin realizarea investiției, ori prin combinarea celor două, astfel încât ajutorul să nu depășească cuantumul cel mai favorabil ce rezultă din aplicarea unuia sau altuia dintre aceste moduri de calcul.

Calculul ajutorului de stat

Art. 19. — (1) În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza cheltuielilor de investiții, costurile eligibile ale unei investiții în imobilizări corporale includ costurile terenurilor, ale clădirilor și ale echipamentului. În sectorul transporturilor, cu excepția costurilor materialului feroviar rulant, costurile mijloacelor și a materialului de transport, bunuri mobile, nu sunt incluse în ansamblul de cheltuieli ce formează baza standard.

(2) Costurile eligibile ale unei investiții în imobilizări necorporale reprezintă costurile de achiziție a tehnologiei.

(3) În cazul în care ajutorul este calculat pe baza locurilor de muncă create, cuantumul ajutorului este exprimat ca procent din cheltuielile salariale aferente locurilor de muncă create pe o perioadă de doi ani conform următoarelor criterii:

a) crearea de locuri de muncă trebuie să fie legată de executarea unui proiect de investiții în imobilizări corporale sau necorporale; locurile de muncă trebuie să fie create într-o perioadă de trei ani de la finalizarea investiției;

b) proiectul de investiții trebuie să conducă la o creștere netă a numărului de salariați din unitatea respectivă, în raport cu media ultimelor douăsprezece luni;

c) locurile de muncă trebuie să fie menținute pe o perioadă de minimum cinci ani.

Ajutor pentru servicii de consultanță, alte servicii și activități

Art. 20. — Ajutoarele acordate întreprinderilor mici și mijlocii pentru servicii de consultanță și alte servicii și activități sunt compatibile cu un mediu concurențial dacă îndeplinesc următoarele condiții:

a) pentru serviciile furnizate de către consultanții externi, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile aferente serviciilor prestate; serviciile în cauză nu constituie o activitate permanentă sau periodică și nu sunt legate de cheltuielile normale de funcționare a întreprinderii, cum sunt serviciile obișnuite de consultanță fiscală, juridică sau de publicitate.

b) pentru participarea la târguri și expoziții, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile suplimentare ce rezultă din închirierea, amenajarea și organizarea standului.

Cumulul ajutoarelor

Art. 21. — (1) În cazul cumulării ajutoarelor de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii cu ajutoarele de stat având altă finalitate se aplică regulile stabilite la capitolul V.

(2) Ajutoarele de stat nu pot fi cumulate cu un alt ajutor de stat sau cu alte finanțări comunitare, care se referă la aceleași costuri eligibile, dacă un asemenea cumul atinge o intensitate de ajutor mai mare decât cea prevăzută în prezentul regulament.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale

Art. 22. — (1) Prezentul regulament se adoptă prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia și intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

(3) Dispozițiile prezentului regulament se aplică în conformitate cu Regulamentul privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și în conformitate cu Regulamentul privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare.

(4) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat notificate după intrarea sa în vigoare, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

ANEXA Nr. 1

Lista produselor agricole cărora nu li se aplică dispozițiile prezentului regulament

Codul corespondent din Clasificarea produselor și serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclatorul de la Bruxelles	Descrierea produselor conform nomenclatorului de la Bruxelles
Clasele 0121.1, 0122.1, 0123, 0124.1, 0125.1, 0126.1, 0127.1, 0128.1	Capitolul 1	Animale vii
Clasa 1511 (exclusiv 1511.2, 1511.3, 1511.4)	Capitolul 2	Carne și resturi de carne comestibile
Clasa 1512 (exclusiv 1512.2)	Capitolul 3	Pește, crustacee și moluște
Clasa 0500	Capitolul 4	Produse lactate, ouă de pasăre, miere naturală
Clasa 1551, 0125.2, 0126.2	Capitolul 5	Mațe, bășici și stomacuri de animale (altele decât de pește), întregi sau bucăți ale acestora Produse de origine animală nespecificate sau incluse în altă parte; animale moarte din capitolul 1 sau 2, improprii consumului uman
Clasele 1511.4, 1511.19, 1512.14	Capitolul 6	Arbori și alte plante; bulbi, rădăcini și altele; flori tăiate și ornamente
Clasa 0116	Capitolul 7	Legume comestibile și anumite rădăcini și tuberculi
Clasa 0115	Capitolul 8	Fructe comestibile și nuci, alune etc; coji de pepeni sau fructe citrice
Clasa 0117.1	Capitolul 9	Cafea, ceai și mirodenii, exclusiv mate
Clasa 0117.2	Capitolul 10	Cereale
Clasa 0117.3	Capitolul 11	Produse ale industriei de morărit; malț și amidon, gluten, inulină
Clasa 0111	Capitolul 12	Semințe uleioase și fructe oleaginoase; diferite grăunțe, semințe și fructe; plante industriale și medicinale; paie și furaje uscate
Clasa 1561 (exclusiv 1561.5)	Capitolul 13	Pectina
Clasele 0113.3, 0113.5, 0113.61, 0113.62, 0113.7, 0114	Capitolul 15	Untura (slănina) și alte tipuri de grăsime de porc tranșate; grăsime de pasăre tranșată
—		Grăsimi netranșate de bovine, oaie, capră; seu; produse din aceste grăsimi
Clasele 1511.32, 1511.31,		Stearină din untură, oleostearina și stearina din seu; ulei din untură și ulei din seu, neemulsionate sau amestecate sau preparate în orice mod
1541 (exclusiv 1541.11)		Grăsimi și ulei de pește și mamifere marine, rafinate sau nu
1541.11, 1542.11, 1542.12, 1542.13, 1543, 1542.2		Uleiuri vegetale, lichide sau solide, nerafinate, rafinate sau purificate

Codul corespondent din Clasificarea produselor și serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclatorul de la Bruxelles	Descrierea produselor conform nomenclatorului de la Bruxelles
		Grăsimi și uleiuri animale și vegetale, hidrogenate, rafinate sau nu, dar neprelucrate în continuare
Clasele 1513, 1520 (exclusiv 1520.2)	Capitolul 16	Margarină, untură artificială și alte grăsimi comestibile prelucrate
Clasele 1583.1	Capitolul 17	Reziduuri ce rezultă din prelucrarea substanțelor grase, sau ceruri vegetale sau animale
1562.21		Prelucrarea cărnii, peștelui, crustaceelor și moluștelor
1583.14		Zahăr din sfeclă și zahăr din trestie de zahăr, solid
1583.13		Alte tipuri de zahăr; zahăr sub formă de sirop, miere artificială (amestecată sau nu cu miere naturală)
		Melasă, decolorată sau nu
Clasele 1584.1	Capitolul 18	Zahăr aromatizat sau colorat, siropuri și melasă, fără sucuri de fructe ce conțin zahăr în orice proporție
1584.3		Cacao boabe, întregi sau sparte, crudă sau prăjită
Clasa 1533 (exclusiv 1533.3)	Capitolul 20	Cacao coji (pleavă), coji și deșeuri
—	Capitolul 22	Prelucrarea legumelor, fructelor și a altor părți ale plantelor
1593		Must de struguri, în fermentație sau oprit din fermentație altfel decât prin adăugarea de alcool
1594		Vin din struguri proaspeți; must de struguri oprit din fermentație prin adăugarea de alcool
1592		Alte băuturi fermentate (de ex. cidru, cidru de pere și mied)
		Alcool etilic sau băuturi spirtoase, denaturate sau nu, de orice tărie, obținute din produse agricole, exclusiv lichiorurile și alte băuturi spirtoase și preparate alcoolice compuse (cunoscute ca „extracte concentrate”) pentru fabricarea băuturilor
1587.11		Oțet și înlocuitori de oțet
Clasele 1520.2, 1533.3, 1562.3, 1583.2, 1596.2	Capitolul 23	Oțet și înlocuitori de oțet
Clasa 0113.4	Capitolul 24	Reziduuri și deșeuri din industria alimentară; furaje de origine animală
Clasa 0212.2	Capitolul 45	Tutun neprelucrat, deșeuri de tutun
Clasa 0113.63	Capitolul 54	Plută naturală, neprelucrată, zdrobită, granulată sau măcinată; deșeuri de plută
Clasa 0113.63	Capitolul 57	În, crud sau prelucrat dar nefilat; în câlți și deșeuri
		Câneapă, crudă sau prelucrată dar nefilată; câlți și deșeuri de câneapă

ANEXA Nr. 2

Echivalentul subvenției nete a unui ajutor pentru investiții

Metoda de calcul a echivalentului subvenției nete, denumit în continuare ESN, este o metodă utilizată de Consiliul Concurenței în evaluarea pe care acesta o face în cazul schemelor notificate de furnizorul de ajutor.

1. Principii generale

Calculul ESN constă în aducerea tuturor formelor de ajutor legate de o investiție la un numitor comun, acesta fiind intensitatea netă, în scopul de a le compara între ele

sau cu un plafon predeterminat. Este vorba de o metodă de comparare ex ante care nu reflectă întotdeauna realitatea contabilă. Ajutoarele fiscale sunt considerate ajutoare legate de investiție atunci când au la bază o sumă investită în regiune. În plus, orice ajutor fiscal poate intra în această categorie dacă se stabilește un plafon exprimat ca procent din suma investită în regiune. Atunci când acordarea unui ajutor fiscal este eşalonată pe mai mulți ani, fiecare

sumă care rămâne la sfârșitul unui an dat poate fi raportată pentru anul următor și majorată conform nivelului ratei de referință.

Intensitatea netă reprezintă avantajul final pe care întreprinderea îl poate obține de pe urma ajutorului, în comparație cu valoarea netă (fără suma T.V.A.) a investiției subvenționate. Calculul va lua în considerare doar cheltuielile de capital fix în terenuri, clădiri și echipamente, care constituie baza standard.

În cazul schemelor de ajutor de stat a căror bază cuprinde cheltuieli suplimentare, acestea din urmă trebuie să fie limitate la o anumită proporție din baza standard. Astfel, toate schemele de ajutor vor fi examinate în funcție de intensitatea lor aferentă doar cheltuielilor prevăzute în baza standard, așa cum prezintă următoarele exemple. Acest sistem de recalculare a intensităților nu se aplică investițiilor în imobilizări necorporale vizate la art. 7 din prezentul regulament.

Exemplul nr. 1:

- Baza schemei: echipamente;
- Intensitatea maximă a schemei: 30%.

Deoarece toate cheltuielile eligibile ale schemei de ajutor figurează în baza standard, Consiliul Concurenței va ține seama doar de intensitatea maximă a schemei, adică 30%. Dacă plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurenței în regiunea avută în vedere este de 30%, schema de ajutor va fi considerată compatibilă în această privință.

Exemplul nr. 2:

- Baza schemei: echipamente, clădiri + brevete în limita a 20% din cheltuielile precedente;
- Intensitatea maximă a schemei: 30%.

Toate cheltuielile eligibile figurează fie în baza standard (echipamente, clădiri), fie în lista cheltuielilor necorporale eligibile (brevete). Acestea din urmă nu trebuie să depășească 25% din baza standard. În aceste condiții, Consiliul Concurenței va ține seama direct de intensitatea maximă a schemei, adică 30%. Dacă plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurenței în regiunea avută în vedere este de 30%, schema de ajutor va fi considerată compatibilă din acest punct de vedere.

Exemplul nr. 3:

- Baza schemei: clădiri, echipamente, terenuri + stocuri în limita a 50% din cheltuielile precedente;
- Intensitatea maximă a schemei: 30%

Consiliul Concurenței va lua în considerare intensitatea maximă a schemei redusă la baza standard, adică: $30\% \times 1,5 = 45\%$. Dacă plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurenței în regiunea avută în vedere este de 30%, schema nu va fi considerată compatibilă, decât dacă intensitatea sa va fi redusă la 30%: $1,5 = 20\%$

Exemplul nr. 4:

- Baza schemei: clădiri;
- Intensitatea maximă a programului: 60%

Dacă plafonul regional autorizat de Consiliul Concurenței este de 30%, nu există garanția că ajutoarele respective vor respecta acest plafon. Intensitatea prevăzută prin schema de ajutor este superioară plafonului regional, dar este aplicată unei baze reduse. Schema nu va fi deci considerată compatibilă în această privință decât dacă este adăugată o condiție expresă privind respectarea plafonului regional aplicat bazei complete.

Determinarea ESN se bazează numai pe calcule legate de regimul de impozitare și de metodele de actualizare, excepție făcând cazul anumitor forme de ajutor care reclamă un tratament specific. Aceste calcule sunt bazate pe elemente furnizate de schema de ajutor sau de legislația fiscală, precum și pe anumiți parametri stabiliți prin convenție.

1.1. Impozitare

Intensitatea ajutorului trebuie calculată după impunerea fiscală, adică după ce au fost deduse impozitele plătibile pe suma ajutorului și, în special, a impozitului pe profit. Aceasta este baza noțiunii de ESN, care reprezintă ajutorul obținut de beneficiar după plata impozitelor legate de acesta, presupunând că întreprinderea obține profit încă din primul an, astfel încât asupra sumei ajutorului se percepe impozitul maxim.

1.2. Actualizarea

Calculul de actualizare sunt necesare în diferite stadii ale determinării ESN. În primul rând, atunci când ajutoarele și/sau cheltuielile pentru investiții sunt eşalonate în timp, trebuie luat în considerare calendarul real al vărsămintelor de ajutoare și al cheltuielilor. În consecință, cheltuielile pentru investiții și vărsămintele de ajutoare sunt raportate, printr-un calcul de actualizare, la sfârșitul anului în care întreprinderea efectuează prima tranșă de amortizare. În al doilea rând, astfel de calcule sunt necesare pentru a actualiza valoarea beneficiilor obținute ca urmare a rambursării unui împrumut cu dobândă subvenționată sau a impozitului prelevat din ajutor.

Rata utilizată în astfel de cazuri este rata de referință/de actualizare. Pe lângă utilizarea sa ca rată de actualizare, ea este, de asemenea, folosită pentru a calcula partea subvenționată din dobânda unui împrumut cu dobândă redusă.

1.3. Cazuri particulare

În afară de calculele privitoare la impozitare și actualizare descrise anterior, unele forme de ajutor necesită o analiză particulară. Astfel, în cazul ajutorului acordat în vederea închirierii unei clădiri, ajutorul este evaluat prin actualizarea diferenței dintre chiria plătită de întreprindere și o chirie teoretică egală cu o rată de referință aplicată la valoarea clădirii, majorată cu o sumă corespunzătoare amortizării clădirii în anul respectiv. O metodă similară este utilizată și pentru ajutoarele pentru finanțarea investițiilor prin leasing. Cheltuielile legate de achiziționarea terenului sau clădirilor de către întreprinderea care arendează sau închiriază pot fi considerate eligibile cu condiția să se dovedească necesitatea ajutorului în cauză.

În cazul ajutorului acordat în vederea arendării de terenuri, arenda teoretică este calculată în funcție de nivelul ratei de referință diminuat cu nivelul ratei inflației, aplicată la valoarea terenului.

2. Echivalentul subvenției nete al unui ajutor pentru investiții acordat sub formă de subvenție de capital

2.1. Principii generale

Ajutorul pentru investiții acordat unei întreprinderi sub forma de subvenție de capital este exprimat într-o primă fază ca un procent din investiție, reprezentând echivalentul subvenției nominale sau echivalentul subvenției brute.

Conform metodei uzuale de evaluare a ajutoarelor, echivalentul subvenției nete a ajutorului îl constituie beneficiul care rămâne la dispoziția întreprinderii după plata impozitului pe profit.

În cea mai mare parte a cazurilor, subvenția nu este impozabilă ca atare, ci este deductibilă fiscal din valoarea investiției amortizabile. Ca urmare, pentru că beneficiază de ajutor, investitorul amortizează în fiecare an o sumă mai mică decât dacă nu ar fi beneficiat de ajutor.

Întrucât amortizările se deduc din profitul impozabil, o subvenție crește partea prelevată de stat în fiecare an sub formă de impozit pe profit.

Această metodă de impozitare a subvenției, care constă în integrarea acesteia în profituri în același ritm cu

amortizările, este des utilizată, de exemplu, în țările Uniunii Europene, fără ca aceasta să însemne că în alte țări nu pot fi întâlnite și alte metode.

2.2. Exemple de calcul

Exemplul nr. 1: Subvenția nu este impozabilă.

Subvențiile sunt contabilizate în general ca venituri și sunt impozitate. Totuși, în special în cazul anumitor ajutoare pentru cercetare-dezvoltare, este posibil ca ele să fie exceptate de la plata impozitului. În acest caz, echivalentul subvenției nete este egal cu subvenția nominală.

Exemplul nr. 2: Investiția implică o singură categorie de cheltuieli și subvenția este impozitată în întregime la sfârșitul primului exercițiu financiar.

Aceasta presupune că întreaga subvenție este supusă impozitului pe profit aplicabil agenților economici încă din primul an. Această reglementare nu este excesivă dacă se admite că întreprinderile, în general deficitare pe parcursul primilor ani de activitate, au posibilitatea să-și reporteze pierderile pe mai multe exerciții financiare.

Pentru a calcula ESN al acestei subvenții, se deduce din aceasta suma impozitului cu care va fi taxată.

Perioada	Impozit prelevat din subvenție (1)	Coeficient de actualizare (2)	Valoare actualizată (1) x (2)
Sfârșitul primului an	$(20/5) \times 40\%$	1,0	1,600
Sfârșitul celui de-al doilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,481
Sfârșitul celui de-al treilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^2$	1,372
Sfârșitul celui de-al patrulea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^3$	1,270
Sfârșitul celui de-al cincilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^4$	1,176
	Total		6,900

Totalul ultimei coloane reprezintă suma impozitelor actualizate prelevate în fiecare an. Acesta trebuie scăzut din subvenția nominală pentru a se obține ESN.

ESN va fi: $(20 - 6,9)/100 = 13,1\%$.

NOTĂ:

Impozitul prelevat pe ajutor este actualizat la sfârșitul primului an presupunând că întreprinderea efectuează prima tranșă de amortizare la această dată.

Exemplul nr. 4: Investiția presupune trei categorii de cheltuieli: terenuri, clădiri și echipamente, impozitate în rate diferite.

Aceste trei categorii de cheltuieli constituie ceea ce s-a convenit a fi numită baza standard a ajutorului. Repartizarea investiției pe cele trei tipuri de cheltuieli, pentru calcularea ESN în cazul unei scheme de ajutor de stat, se realizează prin utilizarea ponderilor de mai jos, valoarea exactă urmând a fi stabilită de Consiliul Concurenței în funcție de condițiile concrete existente la momentul respectiv (suma ponderilor = 100):

- terenuri – între 1% și 5%;
- clădiri – între 30% și 50%;
- echipamente – între 45% și 65%.

Pe de altă parte, în cazul subvențiilor individuale se utilizează ponderea efectivă a celor trei categorii de cheltuieli prezente în baza standard.

Dat fiind că rata de impozitare a subvenției este diferită pentru fiecare categorie de cheltuieli, este necesar, în primul rând, ca subvenția să fie distribuită proporțional între pozițiile care formează baza ajutorului.

Se calculează apoi sumele percepute cu titlu de impozit, separat pentru fiecare categorie de cheltuieli (aceste calcule sunt de același tip cu cele prezentate în tabelul de la Exemplul nr. 3).

Aceste prelevări sunt scăzute apoi din subvenția nominală pentru a obține ESN:

ESN = Subvenția nominală minus:

- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru terenuri;

De exemplu:

Investiții: 100

Subvenție nominală: 20

Rata impozitării: 40%

Impozitul prelevat pentru subvenție este de $20 \times 40\% = 8$ ESN va fi: $(20 - 8)/100 = 12\%$

Exemplul nr. 3: Investiția implică o singură categorie de cheltuieli și subvenția este impozitată liniar, timp de cinci ani.

În acest caz, subvenția este impozitată în cote egale, pe o perioadă de cinci ani. Pe durata acestor cinci ani beneficiile se vor majora, în fiecare an, cu o cincime din subvenție. Pentru a calcula ESN, sumele actualizate ale impozitului prelevat în fiecare an din cei cinci, conform regimului fiscal aplicabil, vor fi scăzute din suma ajutorului acordat.

De exemplu:

Investiții: 100

Subvenție nominală: 20

Rata impozitării: 40%

Rata de actualizare: 8%

În tabelul următor este prezentat modul în care sunt calculate impozitele prelevate anual asupra subvenției, precum și valoarea lor actualizată:

- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru clădiri;
- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru echipamente.

De exemplu:

Investiții: 100, din care:

terenuri: 3 neamortizabil

clădiri: 33 amortizare liniară, în 20 de ani

echipamente: 64 amortizare degresivă în 5 ani.

Subvenția nominală: 20

Rata impozitării: 55%

Rata de actualizare: 8%

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată terenurilor

În general, terenurile nu sunt amortizabile. Presupunând că subvenția este impozitată în același ritm în care are loc amortizarea, subvenția acordată pentru terenuri nu este impozitată și, în consecință, nu vor fi scăzute impozite din subvenția acordată.

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată clădirilor

Presupunând că subvenția pentru clădiri se impozitează în același ritm în care are loc amortizarea, adică 20 de ani, în tranșe egale:

– subvenția nominală alocată pentru clădiri va fi de $20 \times 33\% = 6,6$;

– în fiecare an, partea din subvenție integrată în profit va fi de: $6,6/20 = 0,33$;

– valoarea impozitului prelevat pentru această parte va fi de: $0,33 \times 55\% = 0,18$.

Referitor la subvenția acordată pentru clădiri, o valoare de 0,18 din profit va fi datorată în fiecare an pe o perioadă de 20 de ani. În cazul în care această serie de plăți este actualizată la sfârșitul primului an (calcule de același

tip cu cele din tabelul pentru Exemplul 3), totalul impozitului prelevat în această perioadă ca urmare a subvenției acordate pentru clădiri va fi de 1,925.

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată echipamentelor

Se presupune că subvenția destinată echipamentelor este impozitată în același ritm în care are loc amortizarea,

Perioada	Impozit prelevat din subvenție (1)	Coeficient de actualizare (2)	Valoare actualizată (1) x (2)
Sfârșitul primului an	$12,8 \times 40\% \times 55\%$	1,0	2.816
Sfârșitul celui de-al doilea an	$12,8 \times 24\% \times 55\%$	$1/(1+0,08)^1$	1,564
Sfârșitul celui de-al treilea an	$12,8 \times 14,4\% \times 55\%$	$1/(1+0,08)^2$	0,869
Sfârșitul celui de-al patrulea an	$12,8 \times 10,8\% \times 55\%$	$1/(1+0,08)^3$	0,604
Sfârșitul celui de-al cincilea an	$12,8 \times 10,8\% \times 55\%$	$1/(1+0,08)^4$	0,559
		Total:	6,412

Calculul echivalentului subvenției nete

— Subvenție nominală 20

Diminuată cu:

- impozitul prelevat din subvenția destinată terenurilor 0
- impozitul prelevat din subvenția destinată clădirilor 1,925
- impozitul prelevat din subvenția destinată echipamentelor

6,412
ESN 11,6%

Observații

1. Impozitarea subvențiilor, menționată în metoda uzuală de evaluare a ajutoarelor prezentată mai sus, depinde, pe de o parte, de legislația fiscală în vigoare și, pe de altă parte, de modalitățile particulare presupuse de schema în cauză.

2. Pentru calculul ESN trebuie să se cunoască exact:
— nivelul impozitului pe profit aplicat agentului economic respectiv;

— regulile de amortizare în vigoare sau metoda specifică de integrare a subvenției în beneficiile prevăzute de schema în cauză.

3. Echivalentul subvenției nete al unui ajutor pentru investiții acordat sub formă de împrumut cu dobândă redusă

3.1. Principii generale

Ajutorul pentru investiții acordat unei întreprinderi sub formă de împrumut cu dobândă redusă se exprimă, în primul rând, prin numărul de puncte procentuale, reprezentând diferența între nivelul ratei de referință și cel al ratei percepute de instituția creditoare.

Această bonificație are ca unic efect diminuarea sarcinii dobânzii, rambursarea împrumutului putând să se efectueze în același mod, indiferent dacă rata dobânzii este normală sau redusă.

Acest avantaj se exprimă ca procent din investiție, ca și în cazul subvenției de capital, obținându-se astfel echivalentul subvenției nominale sau echivalentul subvenției brute.

Acesta nu reprezintă, însă, neapărat avantajul final pe care întreprinderea îl obține de pe urma subvenționării dobânzii. Dacă plata dobânzilor se deduce din profitul impozabil, subvenționarea dobânzii determină pierderea unei părți a acestui avantaj fiscal prin creșterea părții prelevate de stat sub formă de impozit pe profit.

Prin urmare, ESN se obține scăzând din echivalentul subvenției brute impozitul perceput de stat în urma

adică degresiv, în cinci ani, ritmul fiind următorul: 40%, 24%, 14,4%, 10,8% și 10,8%.

Spre deosebire de situația clădirilor, în acest caz impozitarea este diferită în fiecare an, astfel încât calculul impozitului va trebui efectuat an de an. Partea din subvenția nominală destinată echipamentelor este de: $20 \times 64\% = 12,8$

Calculul prelevărilor de impozit:

majorării profitului impozabil ca urmare a acordării bonificației.

Ca și în cazul unei subvenții de capital, calculul ESN al unui împrumut cu dobândă redusă se efectuează pornind de la elementele furnizate fie de schema de ajutor, fie de legislația fiscală, la care se adaugă eventuale alte elemente stabilite convențional.

Elementele necesare calculului ESN al unui ajutor pentru investiții acordat sub forma unui împrumut cu dobândă redusă sunt următoarele:

- durata împrumutului;
- perioada de grație a împrumutului, adică perioada inițială pe parcursul căreia împrumutul nu este rambursat, dobânzile fiind achitate la totalul sumei principale;
- numărul de puncte procentuale reprezentând bonificația;
- durata bonificației, care nu este obligatoriu să fie aceeași ca durata împrumutului;
- ponderea împrumutului în investiție;
- rata de referință/actualizare;
- rata impozitării.

Trebuie cunoscute, de asemenea, modalitățile de rambursare a împrumutului. În marea majoritate a cazurilor împrumutul este rambursat liniar, în cote egale, dobânzile fiind plătite asupra sumei rămase. Uneori, rambursarea se efectuează sub formă de rate anuale constante, această situație fiind luată în considerare la calcularea ESN.

3.2. Exemple de calcul

Exemplul nr. 1

1. Parametrii

- împrumutul este acordat pentru o perioadă de 10 ani cu rambursare liniară și fără perioada de grație;
- bonificația este de 3 puncte procentuale pe toată durata împrumutului;
- ponderea împrumutului în investiție este de 40%;
- rata de referință/actualizare este de 8%;
- rata impozitării este de 35%.

2. Calculul unității de ajutor

Unitatea de ajutor reprezintă echivalentul subvenției nominale a unei bonificări a dobânzii de un punct procentual pentru un împrumut care reprezintă 100% din investiție, ținând seama de caracteristicile ajutorului folosite ca parametri. Se calculează după cum urmează:

Sfârșitul anului	Împrumut: sold restant datorat (1)	Bonificație 1 punct (2)	Avantaj dobândit (1) x (2)	Coeficient de actualizare (3)	Valoare actualizată*) (1) x (2) x (3)
1	100	1%	1	$1/(1+0,08)^1$	0,926
2	90	1%	0,9	$1/(1+0,08)^2$	0,772
3	80	1%	0,8	$1/(1+0,08)^3$	0,635
4	70	1%	0,7	$1/(1+0,08)^4$	0,515
5	60	1%	0,6	$1/(1+0,08)^5$	0,408
6	50	1%	0,5	$1/(1+0,08)^6$	0,315
7	40	1%	0,4	$1/(1+0,08)^7$	0,233
8	30	1%	0,3	$1/(1+0,08)^8$	0,162
9	20	1%	0,2	$1/(1+0,08)^9$	0,100
10	10	1%	0,1	$1/(1+0,08)^{10}$	0,046
Unitatea de ajutor					4,112

*) Actualizarea se realizează la începutul primului an

3. Calculul ESN

ESN se obține prin multiplicarea unității de ajutor cu caracteristicile ajutorului: numărul de puncte de bonificație (3), ponderea împrumutului în investiție (40%) și partea neimpozabilă din ajutor: (1–35%):

$$ESN = 4,112 \times 3 \times 40\% \times (1-35\%) = 3,21\%$$

2. Calculul unității de ajutor

Sfârșitul anului	Împrumut: sold restant datorat (1)	Bonificație 1 punct (2)	Avantaj dobândit (1) x (2)	Coeficient de actualizare (3)	Valoare actualizată*) (1) x (2) x (3)
1	100	1%	1	$1/(1+0,08)^1$	0,926
2	100	1%	1	$1/(1+0,08)^2$	0,857
3	100	1%	1	$1/(1+0,08)^3$	0,794
4	87,5	1%	0,875	$1/(1+0,08)^4$	0,643
5	75,0	1%	0,750	$1/(1+0,08)^5$	0,510
6	62,5	1%	0,625	$1/(1+0,08)^6$	0,394
7	50	1%	0,500	$1/(1+0,08)^7$	0,292
8	37,5	1%	0,375	$1/(1+0,08)^8$	0,203
9	25,0	1%	0,250	$1/(1+0,08)^9$	0,125
10	12,5	1%	0,125	$1/(1+0,08)^{10}$	0,058
Unitatea de ajutor					4,802%

*) Actualizarea se realizează la începutul primului an

3. Calculul ESN

Ca și în Exemplul nr. 1, unitatea de ajutor este multiplicată cu numărul de puncte de bonificație, ponderea împrumutului în investiție și partea neimpozabilă din ajutor:

$$ESN = 4,802 \times 3 \times 40\% \times (1-35\%) = 3,75\%$$

Notă: Se constată că toate elementele rămânând aceleași, introducerea unei perioade de grație pentru rambursare are drept efect majorarea ESN. Perioada de grație mărește pentru fiecare an suma rămasă de rambursat, deci și avantajul dobândit ca urmare a bonificării dobânzii și, în consecință, mărește și unitatea de ajutor.

Exemplul nr. 3

1. Parametrii

Aceleași elemente ca și pentru Exemplul nr. 2, dar rambursarea împrumutului se va face sub formă de rate anuale constante.

Exemplul nr. 2

1. Parametrii

Parametrii sunt aceiași din Exemplul nr. 1 dar cu o perioadă de grație de doi ani. Aceasta înseamnă că în primii doi ani nu se rambursează nimic din împrumutul propriu-zis. Împrumutul acordat pe o durată de zece ani va fi astfel rambursat în opt tranșe egale începând din al treilea an și până în cel de-al zecelea. Pe durata acestor zece ani dobânzile vor fi plătite pentru sumele rămase după fiecare an.

În acest caz, metoda de calcul este fundamental diferită de cea utilizată în cele două exemple precedente: în primul rând, trebuie să fie calculate anuitățile „normale“, adică fără reducerea ratei dobânzii, apoi anuitățile „bonificate“ obținute în condițiile reducerii ratei dobânzii; diferența dintre cele două serii este stabilită anual și, în final, se actualizează rezultatele acestei ultime operații pentru a se obține echivalentul subvenției.

2. Calculul echivalentului subvenției

Anuitățile constante, exprimate ca procent din împrumut, se calculează cu ajutorul următoarei formule:

$$A = i/(1-r^n)$$

$$\text{unde } r = 1/(1+i)$$

„i“ fiind rata dobânzii și „n“ numărul de ani pentru care se calculează anuitatea. Calculele următoare sunt efectuate pentru un împrumut de 100 de unități:

Anii	Anuități normale (1)	Anuități bonificate (2)	Avantaje dobândite (3)	Coeficient de actualizare (4)	Valoare actualizată*) (3) x (4)
1	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^1$	2,778
2	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^2$	2,572
3	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^3$	1,532
4	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^4$	1,418
5	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^5$	1,313
6	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^6$	1,216
7	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^7$	1,126
8	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^8$	1,042
9	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^9$	0,965
10	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,894
Unitatea de ajutor					14,85%

*) Actualizarea se realizează la începutul primului an

3. Calculul ESN

ESN se obține prin multiplicarea echivalentului subvenției cu procentul reprezentând ponderea împrumutului în investiție, deducându-se apoi partea prelevată prin impozitare:

$$ESN = 14,85 \times 40\% \times (1 - 35\%) = 3,86\%$$

Notă: în absența perioadei de grație, ESN calculat în același mod va fi de 3,41%.

3.3. Formule de calculare a ESN pentru un împrumut cu dobândă redusă

Metodele prezentate anterior, ușor de transpus în formule tabelare, permit calcularea ESN a unui împrumut cu dobânda redusă în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte. În cazurile uzuale se poate recurge și la calculul direct prin intermediul formulelor prezentate în continuare.

1. Notății

- i = rata de referință, $r = 1/(1+i)$
- i' = rata bonificată, $r' = 1/(1+i')$

– P = durata (în număr de rate de rambursare) împrumutului

– Q = ponderea împrumutului în investiție

– T = rata de impozitare

– F = durata, exprimată în număr de rate de rambursare, a unei eventuale perioade de grație.

Pe parcursul perioadei de grație nu se plătesc decât dobânzile pentru împrumut, la valoarea subvenționată. (În absența perioadei de grație $F=0$).

2. Cazul unei rambursări liniare

$$ESN = (1-T)Q \left(1 - \frac{i'}{i} \right) \left(1 + \frac{r^P - r}{i \times (P-F)} \right)$$

3. Rambursarea în forma unor anuități constante

$$ESN = (1-T)Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i} \right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r^{P-F}} \right) \right]$$

REGULAMENT

privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate

În temeiul art. 28 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, precum și al art. 14 alin. (1) lit. e) și art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat,

Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

CAPITOLUL 1

Dispoziții generale

Introducere

Art. 1. — (1) Elaborarea unui cadru juridic de reglementare a disciplinei ajutorului de stat reprezintă continuarea procesului de armonizare a legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

(2) Scopul controlului ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt determinate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței.

(3) Ajutorul de stat pentru salvarea firmelor aflate în dificultate de la faliment și sprijinirea lor în vederea restructurării poate fi privit ca fiind legitim doar în anumite condiții. Acest ajutor poate fi justificat, de exemplu, de considerente de politică regională și/sau socială, de nevoia de a ține seama de rolul benefic pe care îl au întreprinderile mici și mijlocii (I.M.M.) în economie sau, în mod excepțional, de dorința de a menține o structură de piață competitivă în cazul în care dispariția anumitor firme ar putea să conducă la o situație de monopol sau de oligopol.

Conceptul de „firmă în dificultate“

Art. 2. — (1) Consiliul Concurenței consideră că o firmă este în dificultate atunci când nu este capabilă, fie prin resurse financiare proprii, fie prin resursele pe care poate să le obțină de la proprietari/acționari sau creditori, să acopere pierderile care, în absența unei intervenții din exterior din partea autorităților publice, o vor condamna aproape sigur la ieșirea pe termen scurt sau mediu din circuitul economic.

(2) O firmă este considerată ca fiind în dificultate, în orice condiții și indiferent de mărimea ei, în sensul prezentului regulament, în special:

a) în cazul unei societăți cu răspundere limitată, când se constată pierderea a mai mult de jumătate din capitalul social și, în plus, când mai mult de un sfert din capital s-a pierdut în ultimele 12 luni; sau

b) în cazul unei societăți pe acțiuni, când se constată pierderea a mai mult de jumătate din capitalul social, așa cum apare în evidențele contabile ale societății, și, în plus, când mai mult de un sfert din capital s-a pierdut în ultimele 12 luni; sau

c) indiferent de forma societății respective, când aceasta îndeplinește criteriile prevăzute în legislația privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, pentru a fi supusă procedurilor colective de faliment.

(3) Semnele după care se poate considera că o firmă este în dificultate sunt creșterea pierderilor, scăderea cifrei de afaceri, creșterea volumului stocurilor, supracapacitate de producție, scăderea fluxului de numerar, creșterea datoriilor, creșterea spezelor financiare și scăderea și dispariția valorii activului net. În cazuri grave, societatea poate să fi devenit deja insolubilă sau poate să fi făcut obiectul unor proceduri colective de faliment în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare referitoare la procedura reorganizării judiciare și a falimentului. În ultimul caz, prezentul regulament se aplică oricărui ajutor acordat în contextul unor astfel de proceduri, care au ca finalitate continuarea activității societății. În orice caz, o firmă în dificultate este eligibilă numai dacă nu poate să se redreseze prin resursele proprii sau fondurile pe care le obține de la proprietarii/acționarii sau creditorii săi.

(4) În sensul prezentului regulament o firmă nou-constituită nu este eligibilă pentru acordarea ajutorului pentru salvare sau restructurare, chiar dacă poziția sa financiară inițială este precară. Acesta este cazul, de exemplu, al unei firme care rezultă din lichidarea unei firme anterioare sau care preia activele unei astfel de firme. Crearea de către o companie a unei filiale tocmai ca un vehicul pentru preluarea activelor și, posibil, a pierderilor sale nu este considerată creare de firmă nouă.

(5) O societate aparținând unui grup nu este în mod normal eligibilă pentru acordarea ajutorului pentru salvare și restructurare, cu excepția cazului în care se poate demonstra că dificultățile societății sunt proprii și nu rezultă dintr-o alocare arbitrară a costurilor în cadrul grupului și că dificultățile sunt prea serioase pentru a fi rezolvate de grup.

Definirea ajutorului pentru salvare și a ajutorului pentru restructurare

Art. 3. — (1) Ajutorul pentru salvare și ajutorul pentru restructurare sunt reglementate de același regulament deoarece în ambele cazuri autoritățile publice se confruntă cu o firmă care se află în dificultate, iar salvarea și restructurarea sunt adeseori două faze ale aceleiași operațiuni, chiar dacă ele presupun mecanisme diferite.

(2) Ajutorul pentru salvare este, prin natura lui, temporar. Acest lucru ar trebui să facă posibilă menținerea societății în circuitul economic pentru o perioadă în care să se elaboreze un plan de restructurare sau lichidare și/sau pe o durată necesară Consiliului Concurenței să ia o decizie referitoare la acest plan.

(3) Restructurarea, pe de altă parte, se va baza pe un studiu de fezabilitate coerent și pe termen lung pentru revigorarea societății pe termen lung. Restructurarea implică de obicei unul sau mai multe din următoarele elemente: restructurarea și raționalizarea activităților societății pe o bază cât mai eficientă, presupunând, în special, retragerea societății din activitățile generatoare de pierderi, restructurarea

activităților existente care pot deveni din nou competitive și eventual diversificarea lor în direcția unor activități noi și viabile. Restructurarea industrială trebuie să fie însoțită, de regulă, de restructurarea financiară, cum ar fi infuzia de capital, reducerea creanțelor etc.

Totuși, operațiunile de restructurare, în sensul prezentului regulament, nu se pot limita la ajutorul financiar destinat compensării pierderilor fără a interveni asupra cauzelor care au dus la aceste pierderi.

Domeniul de aplicare a prezentului regulament

Art. 4. — Prezentul regulament se aplică agenților economici din toate sectoarele economiei, cu excepția sectorului oțelului și cărbunelui.

Caracterul excepțional al ajutorului de salvare și al ajutorului de restructurare

Art. 5. — (1) Ajutorul de stat pentru salvarea sau restructurarea firmelor aflate în dificultate reprezintă măsuri excepționale, întrucât, prin natura lor, acestea tind să denatureze concurența.

(2) Ajutorul de stat pentru restructurare poate să ia forme diferite, cum ar fi infuzii de capital, anularea datoriilor, împrumuturi, scutiri de taxe sau de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat sau garanții de stat pentru împrumuturi.

(3) Ajutorul de stat pentru salvare trebuie să se limiteze la împrumuturi sau garanții pentru împrumuturi, dacă nu se stipulează altfel în alte reglementări cu privire la ajutorul de stat (art. 8).

(4) Furnizorul ajutorului se poate situa la orice nivel al administrației, respectiv central, regional și local și orice „întreprindere publică“. Astfel, de exemplu, ajutorul pentru salvare și restructurare poate proveni de la holding-uri publice sau de la societăți de investiții publice.

(5) Pentru determinarea cazului în care o nouă infuzie de capital, efectuată de autoritățile publice în societățile pe care acestea le dețin, constituie ajutor de stat, criteriul care se aplică este principiul „investitorului privat în economia de piață“. Acest principiu prevede că, în condițiile în care un investitor privat, care își desfășoară activitatea într-o economie de piață, ar fi pus la dispoziția societății fondurile sau ar fi garantat finanțarea societății respective, acest sprijin nu este considerat ajutor de stat.

(6) Totuși, în cazul în care statul asigură sau garantează finanțarea unei întreprinderi care are dificultăți financiare, este posibil ca transferurile financiare să reprezinte un ajutor de stat. Prin urmare, astfel de tranzacții financiare trebuie comunicate Consiliului Concurenței în prealabil, dacă este cazul, prin notificarea unei scheme generale, în conformitate cu art. 6 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Prezumția existenței ajutorului este mai puternică în cazurile în care există supracapacitate de producție structurală pe piața în care societatea care primește ajutorul este activă sau în cazul în care industria respectivă, în ansamblul său, se află în dificultate.

(7) Evaluarea ajutorului pentru salvare sau a ajutorului pentru restructurare nu trebuie să fie afectate de modificările în structura proprietății societății care beneficiază de ajutor.

Compatibilitatea cu Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat

Art. 6. — (1) Consiliul Concurenței poate autoriza ajutorul de salvare și ajutorul de restructurare, conform art. 14 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat și în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

(2) Consiliul Concurenței consideră că ajutorul pentru salvare și restructurare poate contribui la dezvoltarea activităților economice, fără să afecteze concurența și aplicarea corespunzătoare a acordurilor internaționale la care România este parte într-o măsură contrară Legii nr. 143/1999

privind ajutorul de stat, dacă sunt îndeplinite condițiile stabilite în prezentul regulament. În cazul în care firmele care urmează să fie salvate sau restructurate se situează în zone asistate, în sensul prevederilor art. 20, Consiliul Concurenței va ține seama de considerentele regionale.

CAPITOLUL 2

Condiții generale de autorizare a ajutoarelor pentru salvare și/sau restructurare notificare individual Consiliului Concurenței

Ajutoare individuale

Art. 7. — Acest capitol se referă în exclusivitate la ajutoarele notificate individual Consiliului Concurenței. În condițiile legii, Consiliul Concurenței poate autoriza scheme de acordare a ajutorului pentru salvare sau restructurare. Condițiile de autorizare a acestor scheme sunt stabilite în capitolul 3.

A. Ajutorul de stat pentru salvare

Art. 8. — (1) Pentru a fi autorizat de către Consiliul Concurenței, ajutorul pentru salvare, așa cum a fost definit la art. 3, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să reprezinte un sprijin acordat lichidității firmei sub formă de garanții pentru împrumuturi sau împrumuturi. În ambele cazuri, împrumutul trebuie să fie acordat la o rată a dobânzii cel puțin comparabilă cu rata de referință care reprezintă dobânda medie la creditele acordate de băncile comerciale;

b) să fie în legătură cu împrumuturi care urmează să fie rambursate într-un termen de maximum 12 luni de la plata ultimei tranșe către firmă;

c) să fie justificat de motive sociale grave;

d) să fie însoțit la notificare de un angajament din partea furnizorului prin care se obligă să comunice Consiliului Concurenței, în termen de maximum șase luni de la autorizarea măsurii ajutorului pentru salvare, un plan de restructurare sau de lichidare sau să facă dovada că împrumutul a fost rambursat integral și/sau că garanția a expirat;

e) să se limiteze la suma necesară pentru a menține societatea în circuitul economic pe durata pentru care a fost autorizat ajutorul (suma necesară, de exemplu, pentru acoperirea costurilor cu salariile sau aprovizionările curente).

(2) Ajutorul pentru salvare poate fi autorizat inițial pentru o perioadă de maximum șase luni sau, dacă furnizorul în cauză a prezentat un plan de restructurare în această perioadă, până când Consiliul Concurenței ia o decizie în legătură cu acest plan. În condiții excepționale și la cererea furnizorului în cauză, Consiliul Concurenței poate prelungi perioada inițială de șase luni, prelungire ce nu va putea fi mai lungă decât perioada inițială.

(3) Ajutorul pentru salvare este o măsură excepțională care are drept scop menținerea societății în circuitul economic pentru o perioadă limitată, timp în care se poate evalua viitorul acesteia. Pe de altă parte, nu pot fi autorizate ajutoare repetate care nu ar face altceva decât să mențină situația grea existentă, să amâne inevitabilul și între timp să transfere problemele economice și sociale existente către alți producători mai performanți.

(4) Dacă furnizorul nu comunică datele menționate la alin. (1) lit. d) înainte de expirarea termenului limită de șase luni și nu face o cerere întemeiată de prelungire a termenului limită, Consiliul Concurenței va aplica prevederile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

(5) Autorizarea ajutorului pentru salvare nu atrage după sine, în mod obligatoriu, autorizarea ajutorului de stat pen-

tru restructurare, având la bază planul de restructurare solicitat; ajutorul pentru restructurare trebuie să fie evaluat pe baza caracteristicilor proprii.

B. Ajutorul de stat pentru restructurare

I. Principiul de bază

Art. 9. — Ajutorul de stat pentru restructurare ridică anumite probleme de concurență întrucât poate să transfere o parte inechitabilă a poverii ajustării structurale și problemelor sociale și economice care decurg din aceasta asupra altor producători care nu beneficiază de ajutor și asupra altor furnizori de ajutor. Principiul general trebuie, prin urmare, să permită acordarea ajutorului pentru restructurare numai în condițiile în care se poate demonstra că nu contravine mediului concurențial normal și aplicării corespunzătoare a acordurilor internaționale la care România este parte. Acest lucru este posibil numai cu îndeplinirea strictă a criteriilor și dacă este sigur că avantajele care rezultă din supraviețuirea agentului economic vor compensa orice distorsionare a concurenței, în special, în cazul în care este clar că efectul net al disponibilizărilor ca urmare a falimentului societății, combinat cu efectele pe care le poate avea asupra furnizorilor, ar exacerba problemele șomajului la nivel național, regional sau local, sau în mod excepțional, când dispariția societății ar conduce la apariția unei situații de monopol sau de oligopol, cu luarea, dacă este cazul, a unor măsuri compensatorii adecvate în favoarea concurenților.

II. Condiții pentru autorizarea ajutorului

Art. 10. — Sub rezerva dispozițiilor speciale pentru zonele asistate și întreprinderile mici și mijlocii, Consiliul Concurenței va autoriza ajutorul notificat numai dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute în art. 11–17.

Eligibilitatea societății

Art. 11. — Societatea trebuie să fie considerată firmă în dificultate, în sensul prevederilor art. 2 din prezentul regulament.

Restaurarea viabilității societății

Art. 12. — (1) Acordarea ajutorului este condiționată de aplicarea planului de restructurare, care stă la baza autorizării Consiliului Concurenței, în cazul tuturor măsurilor de ajutor individual.

(2) Planul de restructurare, a cărui durată trebuie să fie cât mai scurtă posibil, trebuie să revigoreze societatea pe termen lung, într-o perioadă rezonabilă și pe baza unor evaluări realiste cu privire la condițiile de funcționare viitoare. Prin urmare, ajutorul pentru restructurare trebuie să fie corelat cu un plan de restructurare la care furnizorul în cauză se angajează. Planul trebuie prezentat Consiliului Concurenței, trebuie să conțină toate detaliile relevante și să includă, în special, un studiu de piață. Restaurarea viabilității trebuie să derive în principal din măsurile interne cuprinse în planul de restructurare și poate să se bazeze și pe factori externi, cum ar fi: fluctuațiile de prețuri și ale cererii asupra cărora societatea nu are o influență mare, dar numai dacă ipotezele cu privire la evoluția pieței sunt general recunoscute. Restructurarea trebuie să cuprindă abandonarea activităților care ar rămâne producătoare de pierderi chiar și după restructurare.

(3) Planul de restructurare trebuie să descrie circumstanțele care au condus la apariția dificultăților societății, prin aceasta asigurându-se o bază pentru evaluarea faptului că măsurile sunt cele adecvate. Trebuie să se aibă în vedere, între altele, situația prezentă și de perspectivă a cererii și ofertei pe piața relevantă a produsului, cu scenarii care să reflecte ipotezele optimiste, pesimiste și intermediare și punctele slabe și tari ale societății. Planul de restructurare trebuie să permită societății să progreseze

către o nouă structură, care să îi ofere viabilitate pe termen lung și să îi permită să funcționeze cu resurse proprii.

(4) Planul de restructurare trebuie să asigure o schimbare radicală care să permită societății, după finalizarea restructurării, să își acopere costurile integral, inclusiv amortizarea și cheltuielile financiare. Rentabilitatea estimată a capitalului trebuie să fie suficientă pentru a permite societății restructurate să concureze pe piață prin forțe proprii.

Evitarea denaturării semnificative a mediului concurențial

Art. 13. — (1) Consiliul Concurenței trebuie să ia măsuri pentru a atenua cât mai mult posibil efectele nefavorabile ale ajutorului asupra concurenților. În caz contrar, ajutorul nu trebuie autorizat.

(2) Această condiție ia, de regulă, forma unei limitări a prezenței de care societatea se bucura pe o piață sau pe mai multe piețe după terminarea perioadei de restructurare. Când mărimea pieței (piețelor) relevante este neglijabilă la nivelul țării, sau segmentul deținut de firmă pe piața/piețele relevante este neglijabil, trebuie să se considere că nu există nici o denaturare semnificativă a concurenței. Această condiție trebuie considerată ca fiind în mod normal inaplicabilă întreprinderilor mici și mijlocii, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare.

(3) Limitarea sau reducerea obligatorie a prezenței societății pe piața sau piețele relevante reprezintă un factor compensator în favoarea concurenților societății. Trebuie să existe un echilibru între factorii compensatori și efectele denaturante ale ajutorului și, în special, între aceștia și importanța relativă a societății pe piața sau pe piețele sale. Consiliul Concurenței va determina dimensiunea acestei limitări sau reduceri a prezenței societății pe piață, pe baza unui studiu de piață anexat la planul de restructurare, iar atunci când a fost deja inițiată procedura, pe baza informațiilor furnizate de către părțile interesate. Reducerea prezenței societății pe piața sau piețele relevante trebuie să se realizeze prin planul de restructurare și condițiile anexe la acesta.

(4) Se poate avea în vedere o diminuare a nevoii de măsuri compensatorii, dacă o astfel de reducere sau limitare a prezenței societății pe piața sau piețele relevante poate cauza o deteriorare vizibilă a structurii pieței, de exemplu, prin crearea în mod indirect a unei situații de monopol sau de oligopol.

(5) Măsurile compensatorii pot lua forme diferite, în funcție de faptul dacă societatea operează sau nu pe o piață unde există supracapacitate de producție. Pentru a determina existența sau absența supracapacității de producție pe o piață dată, Consiliul Concurenței ține seama de toate datele relevante pe care le deține, după cum urmează:

a) în cazul în care există supracapacitate de producție structurală în toată țara pe o anumită piață care este deservită de către beneficiarul ajutorului, planul de restructurare trebuie să contribuie proporțional cu suma primită ca ajutor și cu impactul pe care îl are pe piață, la îmbunătățirea condițiilor de piață prin reducerea ireversibilă a capacității de producție. O reducere a capacității de producție este considerată ca fiind ireversibilă atunci când activelile relevante se află într-o permanentă incapacitate de a atinge un nivel de producție anterior sau li se acordă în permanență o altă utilizare. Vânzarea capacității de producție către concurenți nu este în acest caz suficientă, excepție făcând cazul în care instalațiile sunt vândute pentru utilizare într-o zonă geografică în care sunt folosite în continuare, dar fără a avea efecte semnificative asupra concurenței pe piața națională. Cerințele de reducere a

capacității trebuie să conducă la reducerea prezenței firmelor beneficiarului pe piața sau piețele sale;

b) în cazul în care nu există supracapacitate de producție structurală la nivelul țării pe o piață deservită de beneficiarul ajutorului, Consiliul Concurenței trebuie să examineze dacă este necesară solicitarea de măsuri compensatorii. În cazul în care orice astfel de măsură compensatorie implică o reducere a capacității de producție a societății în cauză, această reducere necesară se poate efectua printr-o vânzare a activelor sau filialelor societății. Consiliul Concurenței trebuie să analizeze măsurile compensatorii propuse de furnizorii de ajutor în cauză, sub orice formă, și să determine dacă sfera lor este suficient de cuprinzătoare pentru a atenua posibilele efecte denaturante ale ajutorului asupra concurenței. În examinarea măsurilor compensatorii necesare, Consiliul Concurenței va ține seama de situația pieței și în special de nivelul ei de extindere, precum și de măsura în care sunt onorate cererile.

Ajutor limitat la minimum

Art. 14. — (1) Cuantumul și intensitatea ajutorului trebuie limitate la minimum strict necesar, pentru a permite restructurarea în funcție de resursele financiare existente ale societății, ale acționarilor sau ale grupului de afaceri din care face parte societatea. Beneficiarii ajutorului trebuie să contribuie semnificativ la planul de restructurare, prin resurse financiare proprii, inclusiv prin vânzarea activelor care nu sunt esențiale pentru supraviețuirea societății sau din finanțări externe obținute în condițiile pieței. Pentru a limita denaturarea concurenței, trebuie să se evite acordarea ajutorului într-un cuantum sau sub o formă care să ducă la un surplus de lichidități în firmă, surplus care ar putea fi folosit în activități agresive de denaturare a pieței și care nu au legătură cu procesul de restructurare. Consiliul Concurenței va examina în mod corespunzător nivelul pasivului societății după restructurare, inclusiv situația existentă după amânarea sau reducerea creanțelor, în special, în contextul continuării activității acesteia după procedurile de faliment potrivit prevederilor legale în vigoare privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului. Ajutorul nu trebuie să servească la finanțarea unei noi investiții, care nu este esențială pentru restaurarea viabilității societății.

(2) În orice caz, trebuie să se demonstreze Consiliului Concurenței că ajutorul va fi utilizat numai în scopul restaurării viabilității societății și că acest ajutor nu îi permite beneficiarului, în timpul aplicării planului de restructurare, să își extindă capacitatea de producție, exceptând cazul în care acest lucru este esențial pentru revigorare, dar fără a cauza o denaturare a concurenței.

Condiții specifice aplicabile în cazul autorizării ajutorului

Art. 15. — (1) Pe lângă măsurile compensatorii descrise la art. 13 și în cazul în care astfel de măsuri nu au fost luate de către furnizorul în cauză, Consiliul Concurenței poate impune orice condiții și obligații pe care le consideră necesare pentru a se asigura că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură care contravine Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

(2) În acest sens, Consiliul Concurenței poate solicita autorităților competente următoarele:

a) să ia anumite măsuri (de exemplu, să deschidă anumite piețe pentru ceilalți agenți economici);

b) să impună anumite obligații societății beneficiare (de exemplu, să nu acționeze ca lider de preț pe anumite piețe);

c) să nu acorde alte tipuri de ajutor societății beneficiare în timpul perioadei de restructurare.

Aplicarea integrală a planului de restructurare și respectarea condițiilor

Art. 16. — (1) Societatea trebuie să aplice integral planul de restructurare care a fost acceptat de către Consiliul Concurenței. Consiliul Concurenței va considera orice nerespectare a planului sau neîndeplinire a altor obligații ca reprezentând o utilizare abuzivă a ajutorului.

(2) În cazul în care restructurarea se întinde pe câțiva ani și implică sume substanțiale acordate ca ajutor, Consiliul Concurenței poate solicita împărțirea ajutorului pentru restructurare în mai multe tranșe care pot fi plătite, pe baza:

a) confirmării aplicării satisfăcătoare a fiecărei etape a planului de restructurare, înainte de fiecare plată, în conformitate cu termenele prevăzute; sau

b) aprobării lor, înainte de fiecare plată, după ce se verifică dacă planul este pus în aplicare în mod corespunzător.

Monitorizarea și raportul anual

Art. 17. — (1) Consiliul Concurenței și Oficiul Concurenței trebuie să fie în măsură să se asigure că planul de restructurare este corect implementat, prin primirea unor rapoarte periodice detaliate, comunicate de furnizorul de ajutor de stat în cauză.

(2) În cazul acordării de ajutor firmelor mari, primul din aceste rapoarte trebuie să fie transmis în mod normal Consiliului Concurenței nu mai târziu de șase luni de la autorizarea ajutorului. Ulterior, rapoartele vor fi transmise Consiliului Concurenței cel puțin o dată pe an, la o dată fixă, până când se va considera că au fost îndeplinite obiectivele planului de restructurare. Aceste rapoarte trebuie să conțină toate informațiile necesare Consiliului Concurenței pentru monitorizarea aplicării planului de restructurare, eșalonarea plăților către firmă și poziția financiară a acesteia, precum și pentru urmărirea respectării condițiilor sau obligațiilor prevăzute în decizia de autorizare a ajutorului. Rapoartele trebuie să conțină toate informațiile relevante cu privire la orice tip de ajutor pe care l-a primit societatea, fie individual, fie în cadrul unei scheme, în timpul perioadei de restructurare (art. 30). În cazurile în care Consiliul Concurenței are nevoie în timp util de confirmări ale anumitor informații importante, cum ar fi închiderea sau reducerea capacității de producție, acesta poate solicita rapoarte mai frecvente.

(3) În cazul ajutoarelor pentru întreprinderi mici și mijlocii, este suficientă în mod normal transmiterea anuală a unei copii a bilanțului contabil al societății beneficiare și a contului de profit și pierderi, exceptând cazul în care în decizia de autorizare a ajutorului sunt prevăzute condiții mai stricte.

(4) Furnizorii și beneficiarii ajutorului de stat au obligația de a raporta ajutoarele de stat conform Hotărârii Guvernului nr. 599/2000 pentru aprobarea procedurilor de raportare, monitorizare și informare în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

III. Principiul „prima și ultima dată”

Art. 18. — (1) Pentru a nu se permite ca firmele să fie asistate într-o proporție necorespunzătoare, ajutorul de restructurare trebuie să fie acordat o singură dată. În notificarea ajutorului pentru restructurare transmisă Consiliului Concurenței, furnizorul de ajutor trebuie să specifice dacă societatea în cauză a mai primit în trecut ajutor pentru restructurare, precum și orice ajutor nenotificat. În acest caz și în situația în care au trecut mai puțin de zece ani de la încheierea perioadei de restructurare sau de la

stoparea implementării planului, Consiliul Concurenței va autoriza ajutorul pentru restructurare numai în prezența unor condiții excepționale și neprevăzute, condiții de care societatea nu este răspunzătoare. O condiție neprevăzută este o condiție care nu ar fi putut fi în nici un caz anticipată în perioada în care a fost întocmit planul de restructurare.

(2) Aplicarea acestei reguli nu va fi în nici un caz influențată de schimbarea proprietății asupra societății beneficiare în urma acordării ajutorului sau în urma oricărei proceduri judiciare sau administrative care are ca efect îmbunătățirea situației financiare prezentate în bilanț, reducerea creanțelor sau anularea datoriilor anterioare, în cazul în care este aceeași societate cea care își continuă activitatea.

(3) În cazul în care un agent economic preia activele altei firme și, în special, ale unui agent economic care a făcut obiectul uneia din procedurile enumerate la art. 18 alin. (2) sau obiectul unei proceduri colective de faliment în conformitate cu legislația națională privind procedura reorganizării și lichidării judiciare și care a primit deja ajutor pentru salvare sau restructurare, principiul „prima și ultima dată” nu se aplică societății cumpărătoare, dacă sunt îndeplinite următoarele trei condiții:

a) societatea cumpărătoare se distinge net de societatea anterioară;

b) societatea cumpărătoare a achiziționat activele societății anterioare la prețul pieței (prin aceasta evitându-se ca ajutorul acordat în trecut să fie direcționat către noua societate);

c) lichidarea sau restructurarea judiciară și cumpărarea societății anterioare nu sunt simple formule care să aibă drept scop evitarea aplicării principiului „prima și ultima dată”. Consiliul Concurenței poate stabili, după caz, dacă dificultățile întâlnite de către societatea cumpărătoare erau previzibile când aceasta a preluat activele societății anterioare.

(4) Trebuie totuși subliniat că ajutoarele pentru cumpărarea activelor unei societăți fiind considerate ajutoare pentru investiția inițială nu pot fi autorizate în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament (art. 2 alin. 4), neintrând sub incidența acestuia.

IV. Modificarea planului de restructurare

Art. 19. — (1) În cazul în care a fost autorizat un ajutor pentru restructurare, furnizorul de ajutor poate solicita Consiliului Concurenței, în perioada de restructurare, să autorizeze modificările intervenite în planul de restructurare și în cuantumul ajutorului.

(2) Consiliul Concurenței poate permite astfel de modificări, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) planul revizuit trebuie să demonstreze o restaurare a viabilității societății într-un termen rezonabil;

b) dacă a crescut cuantumul ajutorului, măsurile compensatorii necesare trebuie să fie mai extinse decât cele impuse inițial;

c) dacă măsurile compensatorii propuse sunt mai restrânse decât cele planificate inițial, atunci cuantumul ajutorului acordat trebuie să fie redus corespunzător;

d) noul calendar de aplicare a măsurilor compensatorii poate fi amânat față de calendarul adoptat inițial numai din motive care nu țin de societatea în cauză sau de controlul exercitat de furnizorul de ajutor. În caz contrar, cuantumul ajutorului trebuie să fie redus corespunzător.

V. Ajutorul pentru restructurare în zonele asistate

Art. 20. — (1) Consiliul Concurenței trebuie să țină seama de necesitatea dezvoltării regionale în evaluarea ajutorului pentru restructurare. România este considerată în întregime o zonă identică cu acele zone ale Comunității

vizate de prevederile art. 87(3)(a) din Tratat, conform Deciziei nr. 2/2000 a Consiliului de Asociere România—Uniunea Europeană. Faptul că o firmă în dificultate are sediul într-o zonă asistată nu justifică o abordare permisivă cu privire la ajutorul pentru restructurare: pe termen mediu și lung, susținerea artificială a societăților nu este în folosul regiunii. Mai mult, ținând seama de cuantumul limitat al resurselor disponibile pentru promovarea dezvoltării regionale, este în interesul regiunii ca aceste resurse limitate să fie utilizate pentru dezvoltarea cât mai curând posibil a unor activități alternative care să fie viabile și durabile. Denaturarea concurenței trebuie să fie redusă la minimum, chiar și în cazul ajutorului acordat firmelor din zonele asistate.

(2) Prin urmare, criteriile prevăzute la art. 10–19 se aplică și în cazul în care se iau în considerare nevoile de dezvoltarea regională. Când se are în vedere dezvoltarea regională și în absența unor dispoziții contrare, în normele sectoriale cu privire la ajutorul de stat, condițiile pentru autorizarea acestuia pot fi mai puțin stricte în ceea ce privește aplicarea măsurilor compensatorii, în special în ceea ce privește reducerea capacității de producție.

VI. Ajutorul pentru restructurarea întreprinderilor mici și mijlocii

Art. 21. — Ajutorul acordat agenților economici care fac parte din categoria întreprinderilor mici și mijlocii tinde să afecteze concurența mai puțin decât ajutorul acordat agenților economici mari. Acest lucru este valabil și pentru ajutorul pentru restructurare, astfel încât condițiile prevăzute la art. 10–17 trebuie să fie aplicate mai puțin strict: acordarea ajutorului pentru restructurarea întreprinderilor mici și mijlocii nu va fi legat, de regulă, de măsuri compensatorii conform prevederilor art. 13, dacă nu există dispoziții contrare în normele privind ajutorul de stat pentru un anumit sector, iar cerințele privind conținutul rapoartelor vor fi mai puțin stricte conform prevederilor art. 17. Pe de altă parte, principiul „prima și ultima dată” conform prevederilor art. 18 se aplică pe deplin și în cazul întreprinderilor mici și mijlocii.

VII. Ajutorul pentru acoperirea costurilor sociale ale restructurării

Art. 22. — (1) Planurile de restructurare determină, de obicei, reduceri sau abandonări ale activităților afectate (în dificultate). Astfel de reduceri ale cheltuielilor sunt deseori necesare în sensul raționalizării și eficientizării, independent de orice reducere de capacitate care ar putea fi impusă ca o condiție pentru acordarea ajutorului (în special în cazurile în care există supracapacitate de producție structurală la nivel național conform prevederilor art. 13). Oricare ar fi cauzele, aceste măsuri conduc în general la reduceri ale numărului de personal al firmei respective.

(2) Legislația muncii poate cuprinde programe generale de asigurări sociale conform cărora angajații disponibilizați beneficiază de plăți compensatorii și pensii anticipate. Astfel de scheme nu trebuie considerate ajutoare de stat conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, în cazul în care statul negociază direct cu angajații iar societatea nu este implicată.

(3) Pe lângă acordarea de plăți compensatorii directe și pensii anticipate, programele generale de ajutor social prevăd acoperirea de către Guvern a costurilor plăților compensatorii pe care societatea le acordă lucrătorilor disponibilizați dincolo de obligațiile sale legale sau contractuale. În cazul în care astfel de programe sunt disponibile, în general, fără limitări sectoriale pentru orice lucrător care întrunește condițiile de eligibilitate stabilite în prealabil și care prevăd acordarea acestor avantaje automat, acestea

nu sunt considerate ca reprezentând un ajutor de stat conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Pe de altă parte, dacă programele sunt utilizate pentru susținerea restructurării anumitor sectoare industriale, acestea pot să implice elemente de ajutor de stat datorită modului selectiv în care sunt folosite.

(4) Obligațiile pe care firma și le asumă în conformitate cu legislația muncii sau contractele colective încheiate cu sindicatele în ceea ce privește plățile compensatorii și/sau pensiile anticipate sunt parte a costurilor normale pe care o întreprindere trebuie să le acopere din resurse proprii. În această situație, orice contribuție a statului la aceste costuri trebuie considerată ca fiind un ajutor. Acest fapt rămâne valabil indiferent dacă plățile sunt făcute direct către firmă sau sunt administrate printr-o agenție guvernamentală și plățile sunt făcute direct către angajați.

(5) Consiliul Concurenței are o abordare pozitivă față de un astfel de ajutor, deoarece aduce avantaje economice și indiferent de interesele societății în cauză înlesnește schimbările structurale și reducerea dificultăților și deseori servește la atenuarea diferențelor cu privire la obligațiile impuse societăților de legislația națională.

(6) Pe lângă suportarea costului plăților compensatorii și ale pensiilor anticipate, ajutorul se acordă, în mod normal, într-un anumit caz de restructurare, pentru formare, consiliere profesională și sprijin practic în găsirea unor locuri de muncă alternative, asistență pentru reinstalare și formare profesională și asistență pentru angajații care doresc să înceapă afaceri noi. Consiliul Concurenței privește favorabil astfel de ajutoare.

(7) Tipul de ajutor prevăzut la art. 22 alin. (1)–(6) trebuie să fie clar precizat în planul de restructurare, întrucât ajutorul pentru măsurile sociale exclusiv în beneficiul angajaților disponibilizați este ignorat atunci când se stabilește dimensiunea măsurilor compensatorii prevăzute la art. 13.

(8) Consiliul Concurenței se va asigura, în contextul planului de restructurare, că efectele sociale ale restructurării sunt menținute la un nivel minim.

CAPITOLUL 3

Condiții generale de autorizare a schemelor de ajutor de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii

Principii generale

Art. 23. — Consiliul Concurenței va autoriza scheme de ajutor pentru salvarea și/sau restructurarea întreprinderilor mici și mijlocii în dificultate numai în cazul în care firmele în cauză se încadrează în definiția privind întreprinderile mici și mijlocii din legislația națională în vigoare. Sub rezerva dispozițiilor specifice cuprinse în acest capitol, compatibilitatea unor astfel de scheme este evaluată în temeiul condițiilor prevăzute în cap. 1 și 2.

Eligibilitatea

Art. 24. — Dacă nu se stipulează altfel în reglementările privind ajutorul de stat pentru un anumit sector, alocările specifice de ajutoare de stat în cadrul unor scheme autorizate de acum înainte vor fi notificate individual, dacă în decizia sa privind schema de ajutor Consiliul Concurenței a solicitat în mod expres acest lucru conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

Condiții pentru autorizarea schemelor de ajutor pentru salvare

Art. 25. — (1) Pentru a fi autorizate de către Consiliul Concurenței, schemele de ajutor pentru salvare trebuie să

satisfacă cumulativ condițiile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), b), c) și e) din prezentul regulament și alin. (2) din prezentul articol.

(2) Ajutorul pentru salvare poate fi acordat pentru o perioadă de maximum șase luni, timp în care trebuie efectuată o analiză a situației societății. Înainte de sfârșitul perioadei, furnizorul de ajutor trebuie fie să aprobe un plan de restructurare sau de lichidare, fie să solicite beneficiarului rambursarea împrumutului și a ajutorului corespunzător primei de risc asociate beneficiarului. Orice ajutor pentru salvare acordat pentru o perioadă mai mare de șase luni trebuie notificat individual Consiliului Concurenței.

Condiții pentru autorizarea schemelor de ajutoare pentru restructurare

Art. 26. — (1) Consiliul Concurenței va autoriza schemele de ajutor pentru restructurare numai dacă acordarea acestuia este condiționată de aplicarea integrală de către beneficiar a planului de restructurare care a fost aprobat de furnizorul de ajutor în cauză și dacă îndeplinește următoarele condiții:

a) *Restaurarea viabilității*: se aplică criteriile stabilite la art. 11 și 12.

b) *Evitarea unor denaturări nepotrivite ale concurenței*: întrucât ajutoarele pentru întreprinderi mici și mijlocii tind să denatureze concurența în mai mică măsură, principiul prevăzut la art. 13, și anume reducerea prezenței societății beneficiare pe piața sau piețele relevante, nu se aplică decât dacă se stipulează altfel în normele privind ajutorul de stat pentru un anumit sector. Schemele trebuie să prevadă obligația firmelor beneficiare de a nu efectua o mărire a capacității de producție în timpul planului de restructurare.

c) *Ajutorul limitat la minimumul necesar*: se aplică principiile prevăzute de art. 14.

d) *Principiul „prima și ultima dată“*: se aplică regula prevăzută la art. 18.

e) *Modificarea planului de restructurare*: orice schimbare adusă planului de restructurare trebuie să fie în conformitate cu normele prevăzute la art. 19.

(2) Furnizorul de ajutor trebuie să notifice individual măsurile de ajutor la Consiliul Concurenței, atunci când se face excepție de la principiul „prima și ultima dată“, astfel:

a) în condiții excepționale și neprevăzute, pentru care societatea nu este răspunzătoare;

b) în cazul în care o firmă preia activele unei alte firme care a primit deja un ajutor pentru salvare și restructurare.

Condiția comună de autorizare a schemelor de ajutoare pentru salvare și/sau restructurare

Art. 27. — Schemele de ajutor trebuie să specifice cuantumul maxim al ajutorului care poate fi acordat oricărei firme ca parte a operațiunii de salvare și/sau restructurare, inclusiv când planul este modificat. Orice ajutor care depășește acest cuantum trebuie notificat individual la Consiliul Concurenței. Cuantumul maxim al ajutorului nu trebuie să depășească 10 milioane euro, inclusiv orice alt ajutor acordat din alte surse sau în cadrul altor scheme.

Monitorizarea și rapoartele anuale

Art. 28. — (1) Prevederile art. 17 nu se aplică schemele de ajutor. O condiție pentru autorizare este aceea de a se prezenta rapoarte cu privire la aplicarea schemelor, în mod normal rapoarte anuale.

(2) Rapoartele trebuie, de asemenea, să conțină o listă a tuturor firmelor beneficiare, care să cuprindă pentru fiecare dintre ele:

- a) numele societății;
- b) codul activității;

c) numărul de angajați;

d) cifra de afaceri anuală și bilanțul contabil;

e) cuantumul ajutorului acordat;

f) dacă este cazul, orice ajutor pentru restructurare sau altă formă similară de asistență primită în trecut;

g) dacă societatea beneficiară a fost sau nu lichidată și dacă a fost supusă unor proceduri colective de faliment înainte de încheierea perioadei de restructurare.

CAPITOLUL 4

Dispoziții finale

Notificarea individuală a oricărei ajutor pentru o investiție în imobilizări corporale în perioada de restructurare

Art. 29. — (1) În cazul în care o întreprindere mare primește un ajutor pentru restructurare, conform prezentului regulament, acordarea unui alt ajutor pentru investiții în timpul perioadei de restructurare, chiar și în conformitate cu o schemă care a fost deja autorizată, poate influența evaluarea Consiliului Concurenței cu privire la nivelul măsurilor compensatorii necesare.

(2) În timpul perioadei de restructurare a unei întreprinderi, orice ajutor pentru încurajarea investițiilor în imobilizări corporale (indiferent dacă aceste ajutoare au ca obiectiv promovarea dezvoltării regionale, protecția mediului sau alte obiective) trebuie notificat individual, dacă nu intră sub incidența Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare.

Necesitatea informării Consiliului Concurenței și Oficiului Concurenței cu privire la orice ajutor acordat societății beneficiare

Art. 30. — (1) Când o întreprindere mare primește ajutor conform prezentului regulament, monitorizarea aplicării corespunzătoare a deciziilor Consiliului Concurenței privind un astfel de ajutor necesită un grad înalt de transparență cu privire la orice alt ajutor pe care societatea l-ar putea primi în viitor, chiar dacă va fi acordat în conformitate cu o schemă care a fost deja autorizată și chiar dacă un astfel de ajutor nu presupune o notificare individuală conform dispozițiilor art. 29.

(2) Notificările ajutoarelor pentru restructurarea unei întreprinderi mari trebuie să precizeze, cu titlu informativ, toate celelalte ajutoare de orice fel, care sunt planificate să fie acordate beneficiarului în perioada de restructurare, dacă nu intră sub incidența Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare.

(3) În mod similar, rapoartele care urmează să fie prezentate, conform art. 17 din prezentul regulament, trebuie să indice orice alt ajutor acordat societății beneficiare în perioada de acordare a ajutorului și orice alt ajutor care este planificat a fi acordat societății beneficiare în perioada de restructurare, dacă nu intră sub incidența Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare.

(4) Consiliul Concurenței își rezervă dreptul de a iniția procedura prevăzută în art. 12 alin. (3) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat împotriva tuturor ajutoarelor acordate unei firme, dacă există suspiciunea că acordarea ajutorului în conformitate cu schemele autorizate eludează cerințele prezentului regulament.

(5) Oficiul Concurenței va monitoriza modul de implementare a deciziilor Consiliului Concurenței, iar furnizorii și

beneficiarii ajutorului de stat au obligația de a raporta ajutoarele de stat conform Hotărârii Guvernului nr. 599/2000 pentru aprobarea procedurilor de raportare, monitorizare și informare în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

Art. 31. — Prezentul regulament intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României a ordinului președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia.

ANEXA I

Formular de notificare a ajutorului individual pentru restructurare

I. Informații privind societatea

- numele societății;
- forma juridică;
- domeniul de activitate;
- numele principalilor acționari și cota de participare a fiecărui acționar la capitalul social;
- lista acordurilor dintre acționari (crearea unui nucleu al acționarilor, dreptul de preempțiune etc.);
- dacă societatea face parte dintr-un grup, copia organigramei complete și actualizate a grupului, cu legăturile dintre membri (capital și drepturi de vot);
- dacă societatea a fost creată prin achiziționarea de active în urma unei proceduri de lichidare sau restructurare judiciară, trebuie de asemenea prezentate detaliile menționate mai sus cu privire la societatea sau societățile în cauză;
- localizarea principalelor capacități de producție cu precizarea numărului personalului angajat;
- dacă societatea este asimilată unei întreprinderi mici și mijlocii, furnizorul ajutorului trebuie să prezinte dovada că aceasta îndeplinește toate criteriile cuprinse în definiția privind întreprinderile mici și mijlocii din legislația națională în vigoare. În acest caz, furnizorul de ajutor trebuie să explice de ce societatea nu poate beneficia de un ajutor în cadrul unei scheme pentru întreprinderi mici și mijlocii (fie nu există o asemenea schemă, fie societatea nu îndeplinește criteriile de eligibilitate);
- copia contului de profit și pierderi pe ultimii trei ani (dacă este posibil) sau cel puțin pe ultimul an;
- copia oricărei hotărâri judecătorești care desemnează un administrator sau deschide o procedură judiciară cu privire la firmă.

II. Studii de piață

- Beneficiarul trebuie să furnizeze o copie a studiului de piață (piețe) pe care este prezentă societatea care se află în dificultate, precizând numele organizației care l-a elaborat. Studiul de piață trebuie să prezinte în special:
- definirea precisă a pieței care face obiectul studiului;
 - numele principalilor concurenți ai societății, cu segmentele pe care le dețin pe piața națională;
 - evoluția segmentului de piață pe care a activat societatea în ultimii ani;
 - evaluarea capacității totale de producție și a cererii la nivel național, stabilindu-se dacă există sau nu supracapacitate de producție pe piață;
 - previziunile la nivel național pentru următorii cinci ani cu privire la evoluția cererii, evoluția capacității de producție agregate a pieței și evoluția prețurilor pe această piață.

III. Descrierea ajutorului

- să se demonstreze că dificultățile societății îi sunt proprii și nu sunt rezultatul unor alocări arbitrare de costuri în cadrul grupului;
- să se precizeze dacă societatea a primit deja un ajutor pentru salvare și, dacă da, să se precizeze data aprobării acestuia și să se atașeze angajamentul furnizorului de ajutor privind întocmirea unui plan de restructurare sau de lichidare;

— să se precizeze dacă societatea sau filialele sale la care deține o cotă de participare la capitalul social de cel puțin 25% au primit în trecut ajutor pentru restructurare sau alt ajutor similar. Dacă da, trebuie să se facă referire la deciziile anterioare ale Consiliului Concurenței;

— să se indice forma ajutorului și quantumul total al avantajului financiar implicat;

— să se descrie măsurile compensatorii propuse în vederea atenuării denaturării concurenței la nivel național;

— să se specifice toate ajutoarele de orice gen pe care societatea ar putea să le primească înainte de terminarea perioadei de restructurare, dacă nu intră sub incidența Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare.

IV. Planul de restructurare

Furnizorul de ajutor trebuie să transmită un plan de restructurare întocmit în conformitate cu prevederile art. 10—17 și care să conțină cel puțin următoarele informații:

- prezentarea diferitelor ipoteze de evoluție a pieței rezultate din studiul de piață;
- analiza motivului pentru care societatea are probleme;
- prezentarea strategiei viitoare propuse pentru firmă;
- descrierea diferitelor măsuri de restructurare planificate și costurile pe care le presupun;
- evaluarea comparativă a consecințelor economice și sociale, la nivel regional și/sau național, ale dispariției societății respective și ale aplicării planului de restructurare;
- calendarul de aplicare a diferitelor măsuri și termenul limită de aplicare în întregime a planului pentru restructurare;
- descrierea foarte precisă a acordurilor financiare pentru restructurare;
- utilizarea capitalului încă disponibil;
- vânzarea activelor sau filialelor pentru a ajuta la finanțarea restructurării;
- angajamentul financiar din partea diferiților acționari particulari și a principalelor bănci creditoare;
- quantumul asistenței publice și demonstrarea necesității acestui quantum;
- dacă este cazul, acordarea de împrumuturi rambursabile sau inserarea unei clauze de rambursare în momentul îmbunătățirii situației financiare a întreprinderii pentru a se asigura rambursarea împrumutului;
- previziunea contului de profit și pierderi pentru următorii cinci ani cu estimarea rentabilității capitalului propriu și analizarea capacității economico-financiare a societății;
- înregistrarea discuției privind restructurarea avută în vedere cu sindicatele care reprezintă angajații societății;
- numele autorului/autorilor planului de restructurare și data la care a fost întocmit.

V. Angajamentul furnizorului de ajutor

Furnizorul de ajutor trebuie să se angajeze să furnizeze, în rapoartele privind ajutorul pentru restructurare care a fost autorizat, toate informațiile relevante referitoare la ajutoarele de orice tip acordate societății care primește ajutorul pentru restructurare, indiferent dacă este cuprins sau nu într-o schemă, până la încheierea perioadei de restructurare.

Formular de notificare a ajutorului pentru salvare**I. Informații esențiale privind societatea**

Numele societății:

Forma juridică:

Domeniul de activitate:

Numărul angajaților (consolidat dacă este cazul):

Cheltuielile de operare și cele financiare pe ultimele 12 luni:

Suma maximă a împrumutului:

Numele creditorului:

II. Documente justificative indispensabile:

— ultimul cont de profit și pierderi împreună cu bilanțul contabil sau hotărârile judecătorești privind deschiderea unei proceduri privind societatea conform Legii nr. 31/1990;

— angajamentul furnizorului de a depune la Consiliul Concurenței, în cel mult șase luni de la data autorizării ajutorului pentru salvare, fie un plan de restructurare, fie un plan de lichidare, sau dovada că atât împrumutul cât și ajutorul au fost rambursate integral;

— planul fluxului de numerar pentru următoarele șase luni, indicând sumele care urmează să fie împrumutate pe termen scurt;

— copia ofertei împrumutului (corelat cu ajutorul pentru salvare) pentru societatea în dificultate, specificând condițiile de plată a sumelor împrumutate și modalitatea de rambursare;

— copia contractului de garanție pentru împrumutul în cauză, atunci când este prevăzută o astfel de garanție.

REGULAMENT**privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților**

În temeiul dispozițiilor art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Procesul de instruire a angajaților produce, în mod obișnuit, efecte pozitive asupra societății în ansamblul său deoarece mărește ponderea personalului calificat la care pot apela ceilalți agenți economici, crește competitivitatea industriei naționale și joacă un rol important în cadrul strategiei de ocupare a forței de muncă. Având în vedere că întreprinderile investesc în general mai puțin decât este necesar în scopul instruirii angajaților lor, ajutoarele de stat acordate în acest scop pot ajuta la corectarea acestei imperfecțiuni a pieței, putându-se deci considera că, în anumite condiții, sunt compatibile cu un mediu concurențial normal.

CAPITOLUL I**Dispoziții generale****Domeniu de aplicare**

Art. 1. — (1) Prezentul regulament se aplică schemelor de ajutor de stat și ajutoarelor individuale acordate pentru instruirea angajaților în toate sectoarele.

(2) Prezentul regulament se aplică măsurilor de instruire a angajaților, măsuri care constituie ajutor de stat în sensul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Unele măsuri de instruire nu se încadrează în dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, constituind măsuri cu caracter general deoarece sunt deschise întreprinderilor din toate sectoarele, fără discriminări și fără a se acorda puteri discreționare autorităților care aplică măsurile, de exemplu schemele ce instituie stimulente fiscale deschise tuturor firmelor care investesc în instruirea angajaților. Alte măsuri de instruire nu se încadrează în domeniul de aplicare al art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, pentru că de acestea beneficiază în mod direct orice persoană și nu implică nici un avantaj pentru anumite întreprinderi ori sectoare, cum ar fi: școlarizarea și instruirea profesională inițială; instruirea sau recalificarea șomerilor, inclusiv burse de formare în întreprinderi; măsuri care îi vizează direct pe lucrători sau chiar anumite categorii de lucrători, dându-le posibilitatea de a beneficia de instruire nelegată de firma sau industria în care lucrează.

Definiții

Art. 2. — În sensul prezentului regulament, următorii termeni se definesc astfel:

I. „întreprinderi mici și mijlocii“ înseamnă întreprinderile definite conform legislației naționale în vigoare;

II. „întreprinderi mari“ înseamnă întreprinderile care nu se încadrează în categoria întreprinderilor prevăzute la pct. I;

III. „instruire specifică“ înseamnă instruirea angajaților care implică achitarea de taxe de școlarizare pentru instruirea care privește în principal poziția prezentă sau viitoare a angajatului din firma sprijinită și care presupune calificări care nu sunt, ori sunt în mică măsură, transferabile la alte firme sau în alte domenii de activitate;

IV. „instruire generală“ înseamnă instruirea angajaților care implică achitarea unei taxe de școlarizare pentru instruirea care nu privește în principal sau exclusiv poziția prezentă sau viitoare a angajatului din firma sprijinită, ci care oferă calificări transferabile pe scară largă la alte firme sau în alte domenii de activitate și care, prin aceasta, îmbunătățește substanțial potențialul de ocupare în muncă a angajatului. Instruirea va fi considerată a avea caracter general dacă, de exemplu, este organizată în comun de către diferite întreprinderi sau dacă angajații diferitelor întreprinderi se pot folosi ei înșiși de aceasta sau dacă este recunoscută, acreditată ori validată de către autoritățile sau organismele publice sau de către alte organisme sau

instituii cărora autoritățile abilitate le-au conferit împuternicirea necesară;

V. „intensitatea ajutorului“ înseamnă valoarea brută a ajutorului exprimată ca procent din costurile eligibile ale proiectului. Toate sumele utilizate vor fi luate în considerare înainte de deducerea oricăror impozite directe. Dacă ajutorul se acordă sub altă formă decât aceea a unor fonduri nerambursabile, valoarea ajutorului va fi echivalentul subvenționării acestuia. Ajutorul ce urmează să fie primit în viitor, într-o singură tranșă sau în mai multe, trebuie actualizat la valoarea prezentă a acestuia. Rata dobânzii utilizată pentru operațiuni de actualizare și pentru calcularea valorii ajutorului în cazul unui credit cu dobândă redusă va fi rata de referință aplicabilă în momentul acordării ajutorului;

VI. „lucrător dezavantajat“ înseamnă:

a) orice persoană ce nu a împlinit vârsta de 25 de ani, neîncadrată anterior într-o muncă remunerată în mod regulat;

b) orice persoană cu handicap grav rezultat al unor afecțiuni fizice și/sau psihice, care poate totuși să pătrundă pe piața muncii;

c) orice persoană care imigrează în România sau care devine rezident în România în scopul de a munci și care are nevoie de instruire;

d) orice persoană care și-a găsit un loc de muncă după o pauză de cel puțin trei ani, în special cei care au renunțat la serviciu datorită dificultății de a concilia activitatea profesională cu viața de familie, în primele șase luni după angajare;

e) orice persoană peste vârsta de 45 de ani care nu a frecventat o formă de învățământ secundar ori echivalentul acestuia;

f) orice persoană care nu a avut loc de muncă timp de 12 luni consecutiv, aflată în primele șase luni după angajare.

CAPITOLUL II

Reguli aplicabile ajutorului de stat pentru instruirea angajaților

Condițiile care trebuie îndeplinite pentru autorizarea ajutorului de stat pentru instruirea angajaților

Art. 3. — În conformitate cu prezentul regulament, Consiliul Concurenței poate autoriza orice ajutor individual sau orice schemă de ajutor care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 4—6.

Intensitatea ajutorului

Art. 4. — (1) Plafonul intensității ajutorului acordat pentru instruire specifică nu trebuie să depășească 35% în cazul întreprinderilor mari și 45% în cazul întreprinderilor mici și mijlocii.

(2) Plafonul intensității ajutorului acordat pentru instruire generală nu trebuie să depășească 60% în cazul întreprinderilor mari și 80% în cazul întreprinderilor mici și mijlocii.

(3) Plafoanele intensităților maxime prevăzute la alin. (1) și (2) vor fi mai mari cu 10 puncte procentuale, în cazul în care de instruire beneficiază lucrători dezavantajați.

(4) În cazul în care proiectul de ajutor cuprinde atât componenta de instruire specifică cât și pe cea de instruire generală, care nu pot fi separate la calcularea intensității ajutorului, precum și în cazul în care nu poate fi stabilit caracterul specific ori general al instruirii, se vor aplica plafoanele intensităților stabilite în cazul instruirii specifice, conform alin. (1).

(5) Dacă ajutorul se acordă în sectorul transporturi maritime, acesta poate ajunge la o intensitate de 100%, indiferent dacă proiectul privește instruirea specifică sau instruirea generală, în măsura în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) cursantul nu este un membru activ al echipajului, ci excede personalul obișnuit la bordul navei; și

b) instruirea trebuie să se desfășoare la bordul navelor înscrise în registrele maritime ale României.

Costuri eligibile

Art. 5. — (1) Costurile eligibile ale proiectului de ajutor pentru instruirea angajaților sunt următoarele:

a) costurile de personal aferente experților care asigură instruirea;

b) cheltuielile cu deplasarea experților și a personalului care este instruit;

c) alte cheltuieli curente cum ar fi cele referitoare la rechizite și alte materiale;

d) cheltuielile cu amortizarea echipamentelor, în măsura în care acestea sunt utilizate exclusiv în scopul instruirii angajaților;

e) cheltuielile aferente serviciilor de consultanță și îndrumare legate de proiectul de instruire;

f) costurile de personal aferente cursanților, cu condiția ca acestea să nu depășească totalul celorlalte costuri eligibile la care se referă lit. a)—e). Se vor lua în considerare numai orele în care cursantul participă efectiv la instruire, după deducerea tuturor orelor productive sau a echivalentului acestora.

(2) Costurile eligibile vor fi probate cu documente justificative.

Cumularea ajutoarelor

Art. 6. — (1) Plafoanele intensității ajutorului fixate la art. 4 se aplică indiferent dacă proiectul este finanțat integral sau parțial din surse ale statului.

(2) Ajutorul pentru instruirea angajaților nu se cumulează cu nici un alt ajutor de stat sau cu alte fonduri comunitare raportate la aceleași costuri eligibile, dacă această cumulare conduce la o intensitate a ajutorului ce depășește valoarea fixată prin prezentul regulament.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 7. — (1) Prezentul regulament se adoptă prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia și intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

(2) Dispozițiile prezentului regulament se vor aplica în conformitate cu Regulamentul privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și cu Regulamentul privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 27/2000.

(3) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru instruirea angajaților, notificate după intrarea în vigoare a acestui regulament, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

REGULAMENT
privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare

În temeiul art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru legal de reglementare a materiei ajutoarelor de stat reprezintă continuarea procesului de armonizare a legislației românești cu legislația europeană, care face parte din procesul de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul controlului asupra ajutoarelor de stat, pe care îl exercită autoritățile publice sau oricare alte organisme care administrează surse în numele statului, este acela de a evalua compatibilitatea ajutorului de stat cu un mediu concurențial normal din cadrul unei economii de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat ori de a modifica un ajutor existent trebuie notificată Consiliului Concurenței.

Abordarea Consiliului Concurenței din prezentul regulament constă deci în stabilirea condițiilor în care ajutorul de stat poate fi considerat necesar pentru a asigura extinderea sau accelerarea activității de cercetare și dezvoltare, fără a avea ulterior efecte dăunătoare asupra concurenței și creșterii economice.

CAPITOLUL I

**Aplicabilitatea regulilor privind ajutoarele de stat
la ajutorul pentru cercetare și dezvoltare**

Ajutorul de stat incompatibil cu mediul concurențial

Art. 1. — (1) Orice sprijin, din surse de stat, acordat de autorități publice sau de alte organisme care le administrează în numele statului, în orice formă, care denaturează semnificativ ori amenință să denatureze semnificativ concurența prin favorizarea anumitor agenți economici, producerea anumitor bunuri sau prestarea anumitor servicii este incompatibil cu un mediu concurențial, în măsura în care afectează aplicarea acordurilor internaționale la care România este parte.

(2) Cu cât activitatea de cercetare și dezvoltare se situează mai aproape de piață, cu atât mai semnificativ poate fi efectul denaturant al ajutorului de stat. Pentru a stabili gradul de apropiere față de piață a ajutorului pentru cercetare și dezvoltare, Consiliul Concurenței face distincția între activitățile de cercetare fundamentală, de cercetare aplicativă și de cercetare precompetitivă, denumită și preconcurențială, definite la art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

Activitățile inovatoare care beneficiază de ajutor de stat

Art. 2. — Inovația nu reprezintă o categorie distinctă a activității de cercetare și dezvoltare. Activitățile care ar putea fi considerate inovatoare, dar care nu se încadrează în cele menționate la art. 1 alin. (2), pot beneficia de ajutor de stat numai dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat și ale Regulamentului privind ajutorul de stat regional și ajutorul pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Activitățile inovatoare și dezvoltare ale instituțiilor fără scop lucrativ

Art. 3. — (1) Finanțarea publică a activităților de cercetare și dezvoltare realizate de către instituțiile fără scop lucrativ de învățământ superior sau de cercetare nu constituie ajutor de stat în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. În cazul în care rezultatele proiectelor de cercetare și dezvoltare finanțate din surse publice, realizate de aceste instituții, sunt puse în mod nediscriminator la dispoziția industriei românești, ajutorul de stat nu este implicat.

(2) Când activitatea de cercetare și dezvoltare se efectuează de către instituții fără scop lucrativ de învățământ superior sau de cercetare în numele sau în colaborare cu agenții economici industriali, ajutorul de stat, în sensul

art. 2 din Legea nr. 143/1999, nu este implicat în următoarele situații:

a) dacă instituțiile fără scop lucrativ de învățământ superior sau de cercetare contribuie la proiectele de cercetare așa cum ar proceda o societate comercială, de pildă în schimbul achitării la prețul pieței a serviciilor pe care le furnizează;

b) dacă agenții economici industriali care participă la cercetare suportă costul integral al proiectului;

c) dacă rezultatele care nu generează drepturi de proprietate intelectuală pot fi diseminate pe scară largă;

d) dacă drepturile de proprietate intelectuală asupra rezultatelor activității de cercetare și dezvoltare sunt în întregime alocate instituțiilor publice fără scop lucrativ;

e) dacă instituțiile publice nelucrative primesc de la agenții economici industriali compensația echivalentă prețului de piață al drepturilor de proprietate intelectuală care derivă din proiectul de cercetare și care sunt deținute de către agenții economici industriali respectivi.

Contractarea activităților de cercetare și dezvoltare sau a rezultatelor acestor activități

Art. 4. — (1) Autoritățile publice pot angaja agenți economici pentru activități de cercetare și dezvoltare sau pot cumpăra rezultatele activității de cercetare și dezvoltare direct de la aceștia. În aceste cazuri, dacă nu are loc o procedură de licitație, poate fi implicat ajutorul de stat, în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

(2) Dacă aceste contracte sunt încheiate în condițiile pieței, atunci ajutorul de stat, în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, nu este implicat.

CAPITOLUL II

Compatibilitatea ajutorului de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare

Autorizarea ajutorului de stat

Art. 5. — Ajutorul de stat pentru activități de cercetare și dezvoltare poate fi autorizat de către Consiliul Concurenței, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat și de prezentul regulament.

Factori care influențează evaluarea compatibilității ajutorului de stat

Art. 6. — La evaluarea compatibilității ajutorului notificat cu mediul concurențial, Consiliul Concurenței va acorda o atenție deosebită tipului de activitate de cercetare efectuată, beneficiarilor, intensității ajutorului, accesibilității la rezultate și altor factori relevanți, potrivit prevederilor cap. IV și V.

CAPITOLUL III

Notificarea ajutorului de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare**Notificarea ajutorului de stat**

Art. 7. — (1) Ajutorul de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare trebuie notificat Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Notificarea se va face prin completarea formularului de notificare a ajutorului de stat prevăzut în anexa nr. 1 a Regulamentului cu privire la forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 27/2000.

(2) Chestionarul suplimentar privitor la ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare, cuprins în anexa nr. 2, trebuie, de asemenea, completat de către furnizorii ajutorului și înaintat Consiliului Concurenței.

Transparența schemelor de ajutor de stat

Art. 8. — (1) În aplicarea schemelor de ajutor, Consiliul Concurenței va urmări atingerea unui grad de transparență cât mai înalt, prin precizarea clară a obiectivelor de îndeplinit, a beneficiarilor și a altor aspecte relevante în acest scop.

(2) În notificare trebuie specificate diferitele categorii de costuri pe care ajutorul de stat este menit să le reducă, iar ajutorul trebuie acordat astfel încât să permită calcularea intensității ajutorului în funcție de aceste costuri, conform listei de la anexa nr. 1.

Verificarea echivalentului ajutorului de stat

Art. 9. — Dacă ajutorul de stat nu este acordat sub forma unui împrumut nerambursabil direct, furnizorul acestuia trebuie să transmită informații suficiente pentru a permite Consiliului Concurenței verificarea calculului echivalentului ajutorului.

Modificarea bugetului anual al schemei de ajutor

Art. 10. — (1) Notificarea creșterii bugetului anual al unei scheme de ajutor de stat autorizate nu este necesară dacă această creștere nu depășește 100% (în termeni nominali) din valoarea anuală inițială, cu condiția ca schema să aibă durată nelimitată sau ca creșterea să aibă loc în perioada de valabilitate a schemei cu durată limitată.

(2) Prolungirile termenului de aplicare a ajutorului de stat, cu sau fără creștere bugetară (până la limita menționată de 100%), fără modificări ale condițiilor de implementare ale schemelor de ajutor autorizate anterior și consecvente cu noul cadru, trebuie notificate numai dacă sunt realizate din al cincilea an de la expirarea valabilității schemei inițiale.

(3) Furnizorii ajutorului au obligația de a informa anticipat Consiliul Concurenței cu privire la aceste refinanțări/prelungiri și de a raporta ajutoarele de stat conform Hotărârii Guvernului nr. 599/2000 pentru aprobarea procedurilor de raportare, monitorizare și informare în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

Alocări specifice de ajutoare; notificarea ajutorului de stat individual

Art. 11. — (1) Alocările specifice de ajutoare acordate în cadrul unei scheme de cercetare și dezvoltare, care a fost autorizată de către Consiliul Concurenței, nu trebuie să fie notificate, cu excepția cazului în care Consiliul Concurenței a solicitat explicit acest lucru în decizia de autorizare a schemei de ajutor de stat.

(2) Pentru a evalua alocările cu valori semnificative acordate în cadrul schemelor autorizate, precum și compatibilitatea acestor alocări cu mediul concurențial, Consiliul

Concurenței solicită notificarea prealabilă a tuturor proiectelor de cercetare individuale care costă mai mult decât echivalentul în lei a 25 milioane euro și pentru care se propune acordarea ajutorului al cărui echivalent brut în lei este mai mare de 5 milioane euro.

(3) Ajutoarele de stat individuale pentru cercetare și dezvoltare trebuie notificate conform art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu excepția cazului în care se situează sub pragul minim.

CAPITOLUL IV

Intensitatea ajutorului**Stabilirea intensității ajutorului de stat**

Art. 12. — (1) Intensitatea permisă a ajutorului va fi stabilită de către Consiliul Concurenței de la caz la caz.

(2) Evaluarea făcută de Consiliul Concurenței în fiecare caz în parte va lua în considerare natura proiectului sau programului, considerațiile de politică generală referitoare la competitivitatea industriei, riscul denaturării concurenței și al încălcării prevederilor tratatelor la care România este parte.

(3) Evaluarea generală a acestor riscuri poate îndreptăți Consiliul Concurenței să considere că pentru activitățile de cercetare fundamentală și cercetare aplicativă se pot acorda niveluri mai mari de ajutoare decât pentru activitățile de cercetare precompetitivă, care sunt mai strâns legate de introducerea pe piață a rezultatelor activității de cercetare și dezvoltare și care, dacă beneficiază de ajutor, ar putea determina mai ușor denaturări ale concurenței și comerțului.

Intensitatea ajutorului pentru activitatea de cercetare fundamentală

Art. 13. — (1) Finanțarea publică a cercetării fundamentale care, în mod normal, se efectuează în mod independent de către instituțiile fără scop lucrativ de învățământ superior sau de cercetare, nu constituie ajutor de stat, în sensul art. 2 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat.

(2) În cazurile excepționale în care activitatea de cercetare fundamentală este efectuată de către sau pentru agenți economici, deoarece acest tip de cercetare este departe de piață, iar rezultatele sale sunt în principiu disponibile pe scară largă pentru exploatarea pe baze nediscriminatorii și la ratele pieței, ajutorul pentru acest tip de activitate poate fi acordat la o intensitate brută a ajutorului de până la 100%.

(3) Pentru a fi calificată drept cercetare fundamentală, activitatea trebuie să nu fie legată de obiectivele industriale sau comerciale ale unei anumite întreprinderi și trebuie garantată o largă diseminare a rezultatelor cercetării.

Intensitatea ajutorului pentru activitatea de cercetare aplicativă

Art. 14. — (1) Ca regulă generală, intensitatea brută a ajutorului pentru cercetarea aplicativă trebuie să nu depășească 50% din costurile eligibile ale proiectului, conform definiției cuprinse în anexa nr. 1.

(2) Pentru studiile tehnice de fezabilitate pregătitoare ale activităților de cercetare aplicativă se poate acorda un ajutor de stat de până la 75% din costurile studiului, în timp ce pentru studiile pregătitoare ale activităților de dezvoltare preconcurențială se poate acorda un ajutor de până la 50% din costurile studiului. Aceste plafoane au fost stabilite având în vedere impactul neglijabil al acestor ajutoare asupra condițiilor concurenței și condițiilor de desfășurare a comerțului.

Intensitatea ajutorului pentru activitatea de cercetare precompetitivă

Art. 15. — Activitățile de cercetare precompetitivă se situează aproape de piață și există un risc mai mare ca ajutorul acordat să denatureze concurența și tratatele internaționale la care România este parte. Intensitatea brută permisă a ajutorului pentru activitățile de cercetare precompetitivă este de 25% din costurile eligibile ale proiectului, conform definiției cuprinse în anexa nr. 1.

Ajutorul de stat rambursabil

Art. 16. — (1) În cazul avansurilor rambursabile numai în eventualitatea succesului activităților de cercetare, intensitatea permisă a ajutorului, exprimată în echivalent brut, este cea prevăzută în prezentul regulament pentru diversele etape ale cercetării.

(2) În eventualitatea eșecului cercetării respective, Consiliul Concurenței poate autoriza un nivel mai ridicat al intensității ajutorului în măsura în care eșecul proiectului reduce riscul denaturării concurenței și comerțului, dar cu respectarea limitelor legale de intensitate.

(3) La notificarea ajutorului rambursabil furnizorii ajutorului trebuie să informeze Consiliul Concurenței asupra sumelor și procedurilor exacte de rambursare, condițiile propuse fiind analizate de către Consiliul Concurenței de la caz la caz.

Ajutorul de stat pentru aplicarea invențiilor brevetate

Art. 17. — În vederea încurajării diseminării rezultatelor cercetării, ajutoarele de stat pentru aplicarea invențiilor brevetate și a îmbunătățirilor ulterioare de către întreprinderile mici și mijlocii pot fi acordate până la același nivel ca și pentru activitățile de cercetare care au condus la realizarea invențiilor respective.

Nivelul ajutorului pentru un proiect de cercetare și dezvoltare realizat prin colaborarea dintre instituțiile publice de cercetare și agenții economici

Art. 18. — În cazul unui proiect de cercetare și dezvoltare care se realizează prin colaborarea dintre instituțiile publice de cercetare și agenți economici, ajutorul combinat provenit din sprijin guvernamental direct pentru un proiect specific de cercetare și contribuțiile din partea instituțiilor publice de cercetare la proiectul respectiv, dacă acestea din urmă constituie ajutor de stat în conformitate cu art. 3 din prezentul regulament, nivelul ajutorului de stat combinat nu poate depăși plafoanele de ajutor prevăzute pentru activitatea de cercetare în cauză.

Intensitatea ajutorului pentru activitățile de cercetare și dezvoltare care acoperă atât cercetarea aplicativă, cât și cercetarea precompetitivă

Art. 19. — În cazul activității de cercetare și dezvoltare care acoperă atât cercetarea aplicativă, cât și activități de cercetare precompetitivă, intensitatea permisă a ajutorului nu va depăși media ponderată a intensităților permise pentru ajutoarele aplicabile celor două tipuri de cercetare.

Modificarea intensității ajutorului de stat

Art. 20. — (1) Fără a aduce atingere analizei de la caz la caz, intensitatea ajutoarelor de stat prevăzută la art. 14—18 din prezentul regulament poate crește în situațiile menționate la alin. (2)—(6).

(2) Dacă ajutorul se acordă întreprinderilor mici și mijlocii, intensitatea ajutorului poate crește cu 10 puncte procentuale.

(3) Dacă proiectul de cercetare se efectuează într-o zonă asistată, intensitatea ajutorului poate fi depășită cu

10 puncte procentuale. Toate regiunile din România sunt considerate regiuni asistate și, în consecință, sunt eligibile pentru acest bonus.

(4) Bonusul regional menționat la alin. (3) poate fi depășit ținându-se seama de plafoanele aplicabile ajutorului de stat regional pentru investiții și de nevoia de a stimula investițiile necorporale, fără a se depăși însă limitele prevăzute la alin. (8).

(5) Dacă proiectul de cercetare se conformează obiectivelor unui proiect sau program specific derulat ca parte a programului comunitar cadru de cercetare și dezvoltare, acesta poate beneficia de un supliment de 15 puncte procentuale. Această cifră poate crește până la 25 puncte procentuale dacă proiectul implică și cooperare efectivă transfrontalieră între firme și organismele publice de cercetare sau între cel puțin doi parteneri independenți, unul din România și unul din statele membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European sau din țările care au încheiat acorduri de asociere care instituie asocierea dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și țările respective, pe de altă parte, și dacă rezultatele sunt diseminate și publicate pe scară largă, respectându-se totodată drepturile de proprietate intelectuală și industrială.

(6) Dacă proiectul de cercetare nu este în concordanță cu obiectivele unui proiect ori program specific derulat ca parte a programului cadru comunitar existent pentru cercetare și dezvoltare, Consiliul Concurenței poate permite creșteri de până la 10 puncte procentuale, cu respectarea a cel puțin uneia din următoarele condiții:

a) proiectul implică cooperarea transfrontalieră efectivă dintre cel puțin doi parteneri independenți, unul din România și unul dintr-un stat membru al Uniunii Europene și al Spațiului Economic și European sau din țările care au încheiat acorduri de asociere care instituie asocierea dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și țările respective, pe de altă parte, în special în contextul coordonării politicilor naționale de cercetare-dezvoltare;

b) proiectul implică cooperarea efectivă dintre agenți economici și organisme publice de cercetare, în special în contextul coordonării politicilor naționale de cercetare dezvoltare;

c) rezultatele proiectului sunt diseminate și publicate pe scară largă, se acordă brevete și licențe sau se iau alte măsuri în condiții asemănătoare cu cele privind diseminarea rezultatelor cercetării dezvoltării din Uniunea Europeană.

(7) Furnizorii ajutorului de stat trebuie să transmită Consiliului Concurenței informații suficiente pentru a-i permite acestuia să analizeze îndeplinirea criteriilor de acordare a ajutorului de stat.

(8) Cumularea creșterii prevăzute la alin. (2)—(6) cu procentele prevăzute la art. 14 alin. (1) și art. 18 nu poate depăși o intensitate brută maximă de 75% pentru cercetarea aplicativă și de 50% pentru activitățile de cercetare precompetitivă. Aceste limite trebuie respectate în toate cazurile.

Factorii care influențează evaluarea ajutorului de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare

Art. 21. — La evaluarea ajutorului de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare, Consiliul Concurenței trebuie să țină seama de efectul asupra concurenței și comerțului al ajutorului de stat cumulat cu alte surse de finanțare comunitară. Acolo unde finanțarea comunitară se cumulează cu ajutorul de stat, sprijinul total nu poate depăși 75% în cazul cercetării aplicative și 50% în cazul activităților de cercetare precompetitivă.

Intensitatea ajutorului de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare privind produsele din anexa nr. 1 a Regulamentului privind ajutorul de stat regional și ajutorul pentru întreprinderi mici și mijlocii

Art. 22. — (1) În ceea ce privește ajutorul de stat pentru activitățile de cercetare și dezvoltare referitoare la produsele din anexa nr. 1 a Regulamentului privind ajutorul de stat regional și ajutorul pentru întreprinderi mici și mijlocii, sunt permise, prin derogare de la limitele intensității ajutoarelor sau bonusurilor prevăzute în prezentul regulament, intensități brute ale ajutoarelor de până la 100% chiar și în cazurile în care cercetarea și dezvoltarea se derulează de către agenții economici, cu condiția îndeplinirii cumulative, în fiecare caz, a următoarelor cerințe:

a) să fie de interes general pentru sectorul (ori subsectorul) în cauză, fără a se denatura în mod nepermis concurența din celelalte sectoare (ori subsectoare).

b) informațiile să fie publicate în jurnalele de specialitate care sunt cel puțin de circulație națională și nu sunt limitate doar la membrii anumitor organizații, pentru a asigura faptul că orice agent economic potențial interesat de respectiva activitate are posibilitatea să afle imediat despre desfășurarea acelei activități sau că rezultatele sunt sau vor fi puse, la cerere, la dispoziția tuturor celor interesați. Aceste informații vor fi publicate nu mai târziu de momentul în care sunt puse la dispoziția membrilor unei organizații sau alteia.

c) rezultatele activității să fie puse la dispoziție pentru a fi exploatate de către toți cei interesați în condiții de egalitate din punctul de vedere al costurilor și timpului.

(2) În cazul în care condițiile prevăzute la alin. (1) nu sunt îndeplinite, intensitatea ajutoarelor de stat respective va fi stabilită între limitele ajutoarelor sau bonusurilor prevăzute în prezentul regulament.

CAPITOLUL V

Efectul stimulator al ajutorului de stat pentru cercetare și dezvoltare

Efectul stimulator al ajutorului de stat

Art. 23. — Ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare trebuie să servească drept stimulent pentru ca agenții economici să întreprindă activități de cercetare și dezvoltare pe lângă activitățile normale curente. Acest ajutor poate încuraja agenții economici care nu efectuează cercetare și dezvoltare să realizeze astfel de activități. Dacă acest efect stimulator nu este evident, Consiliul Concurenței poate evalua ajutorul respectiv într-o manieră mai puțin favorabilă decât în mod obișnuit.

Factori care influențează evaluarea efectului stimulator al ajutorului de stat

Art. 24. — (1) Pentru a verifica dacă ajutorul propus va impulsiona agenții economici să efectueze activități de cercetare pe care altfel nu le-ar desfășura, Consiliul Concurenței trebuie să țină seama în special de factorii cuantificabili, cum ar fi modificările legate de cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea, de numărul de persoane cu sarcini de cercetare și dezvoltare și de cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea ca procentaj din cifra totală de afaceri, precum și de eșecurile de piață, costurile suplimentare

legate de cooperarea transfrontalieră și alți factori relevanți indicați de către furnizorul ajutorului.

(2) Ajutorul propus poate fi autorizat și în cazul în care contribuie la extinderea domeniului cercetării ori la accelerarea acesteia.

Necesitatea demonstrării efectului stimulator al ajutorului de stat

Art. 25. — (1) Cu ocazia notificării ajutorului de stat pentru cercetare și dezvoltare, Consiliul Concurenței va cere furnizorului de ajutor să demonstreze faptul că ajutorul este necesar ca stimulent și că nu este în nici un caz ajutor de exploatare (operare).

(2) De asemenea, Oficiul Concurenței va solicita furnizorului, în momentul depunerii rapoartelor anuale privind implementarea schemelor de ajutor aprobate, să demonstreze faptul că ajutorul este necesar ca stimulent și că nu este în nici un caz ajutor de exploatare (operare).

Ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii

Art. 26. — Se consideră că ajutorul oferă stimulente necesar dacă beneficiarul este o întreprindere din categoria celor mici și mijlocii.

Prevederi suplimentare referitoare la art. 24 și art. 25

Art. 27. — Consiliul Concurenței va acorda o importanță deosebită condițiilor de la art. 24 și art. 25:

a) în cazul proiectelor de cercetare individuale, situate aproape de piață, când acestea sunt realizate de către societățile comerciale mari;

b) în toate cazurile în care un procentaj semnificativ al cheltuielilor cu cercetarea și dezvoltarea a fost efectuat anterior depunerii solicitării de ajutor.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Condiții care trebuie respectate în aplicarea prezentului regulament

Art. 28. — (1) Dispozițiile prezentului regulament se aplică cu respectarea prevederilor Regulamentului privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și ale Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 27/2000.

(2) Anexele nr. 1 și nr. 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Ajutoarele de stat care intră sub incidența prezentului regulament

Art. 29. — Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru activitățile de cercetare-dezvoltare, notificate după intrarea sa în vigoare, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

Intrarea în vigoare a prezentului regulament

Art. 30. — Prezentul regulament intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia.

ANEXA Nr. 1

Costurile de cercetare și dezvoltare eligibile în scopul calculării intensității ajutoarelor

Costurile prevăzute mai jos vor fi considerate eligibile pentru calcularea intensității ajutoarelor de stat pentru cercetare și dezvoltare (dacă sunt generate și de alte activități — în special alte activități de cercetare și dezvoltare — trebuie defalcate pe tipuri de activități):

1 — costurile de personal (cercetători, tehnicieni și alt personal de sprijin angajat exclusiv pentru activitate de cercetare);

2 — costurile instrumentelor, echipamentelor, terenurilor și incintelor utilizate exclusiv și în mod continuu pentru activități de cercetare;

3 — costurile aferente consultanței și serviciilor echivalente utilizate exclusiv în activitatea de cercetare, inclusiv cercetare, cunoștințe tehnice și brevete etc. aduse din surse externe;

4 — cheltuielile de regie suplimentare angajate direct ca rezultat al activității de cercetare;

5 — alte cheltuieli de exploatare, cum ar fi costurile legate de materiale, aprovizionări și alte produse similare, angajate direct ca rezultat al activității de cercetare.

ANEXA Nr. 2

Informații suplimentare care vor fi furnizate în notificarea prevăzută la art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare (scheme, alocări specifice de ajutoare acordate în cadrul unei scheme aprobate și ajutoare individuale)

1. Obiective

Descrierea detaliată a scopurilor măsurii și a tipului/naturii activității de cercetare și dezvoltare care va beneficia de asistență.

2. Descrierea activităților de cercetare și dezvoltare eligibile pentru ajutor

2.1. Cercetarea fundamentală.

2.2. Definiția studiilor de fezabilitate.

2.3. Cercetarea aplicativă.

2.4. Cercetarea precompetitivă.

2.5. Proiectele pilot sau demonstrative.

3. Detalii cu privire la elementele de cost eligibile pentru ajutor

3.1. Costurile de personal (cercetători, tehnicieni și alt personal auxiliar angajat exclusiv pentru activitatea de cercetare).

3.2. Costurile instrumentelor, echipamentelor, terenului și incintelor utilizate exclusiv și în mod continuu (cu excepția cheltuielilor ocazionate de comercializarea lor) pentru activitatea de cercetare.

3.3. Cheltuielile de consultanță și servicii echivalente utilizate exclusiv pentru activitatea de cercetare, inclusiv cercetarea, cunoștințele tehnice și brevetele etc. achiziționate din surse externe.

3.4. Cheltuieli de regie suplimentare angajate direct ca rezultat al activității de cercetare.

3.5. Alte cheltuieli de exploatare, cum ar fi costurile legate de materiale, aprovizionări și alte produse similare angajate direct ca rezultat al activității de cercetare.

4. Tipul și intensitatea ajutorului

4.1. Descrierea tipului și intensității ajutorului pentru fiecare etapă de cercetare și dezvoltare care beneficiază de ajutor.

4.2. Descrierea detaliată a tuturor bonusurilor aplicabile, precum și precizarea intensității și a nivelului maxim al ajutorului.

5. Cercetarea prin cooperare

5.1. Proiectele se desfășoară prin cooperarea dintre o serie de agenți economici eligibili pentru ajutor? Există condiții/clauze speciale de cooperare? Dacă da, care sunt aceste condiții/clauze?

5.2. Propunerea de ajutor prevede cooperarea dintre agenți economici și alte organisme, cum ar fi institutele de cercetare și universitățile? Există condiții/clauze speciale? Dacă da, a se descrie.

5.3. Dacă institutele de cercetare primesc ajutor pentru un proiect de cercetare specific, care este valoarea și intensitatea aceluia ajutor?

6. Aspecte multinaționale

Propunerea (ajutor individual/schemă/program) are aspecte multinaționale? Dacă da:

6.1. Propunerea presupune cooperarea cu parteneri din alte țări? Dacă da, precizați:

(a) care state membre ale Uniunii Europene

(b) care state terțe

(c) care agenți economici ori centre de cercetare din alte țări

6.2. Care este costul total al propunerii (ajutor individual/schemă/program)?

6.3. Prezentați defalcarea costurilor totale pe fiecare partener.

7. Aplicarea rezultatelor

7.1. Cine va fi proprietarul rezultatelor de cercetare și dezvoltare?

7.2. Există condiții la acordarea licențelor privitoare la rezultate?

7.3. Există reguli care guvernează publicarea/diseminarea generală a rezultatelor de cercetare și dezvoltare?

7.4. Precizați măsurile planificate pentru valorificarea/dezvoltarea ulterioară a rezultatelor.

8. Efectul stimulator al ajutoarelor pentru cercetare și dezvoltare

8.1. În ceea ce privește schemele, ce măsuri sunt avute în vedere pentru a asigura faptul că ajutorul are efect stimulator asupra cercetării și dezvoltării (a se vedea capitolul V din prezentul regulament).

8.2. În ceea ce privește ajutoarele individuale — în special cazurile la care se referă art. 27 din prezentul regulament — ce factori au fost luați în considerare pentru a asigura faptul că ajutorul are efect stimulator asupra cercetării și dezvoltării.

REGULAMENT

cu privire la ajutorul de stat pentru protecția mediului

În temeiul art. 22 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic de reglementare a disciplinei ajutorului de stat reprezintă continuarea procesului de armonizare a legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul controlului ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt determinate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței.

Conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței poate autoriza ajutorul pentru protecția mediului, cu condiția respectării principiului „poluatorul plătește“.

Politica privind controlul ajutoarelor de stat în domeniul mediului înconjurător trebuie să integreze obiectivele politicii de mediu, îndeosebi în ceea ce privește promovarea unei dezvoltări durabile. Politica de concurență și politica de mediu nu sunt deci antagoniste, dar exigențele protecției mediului trebuie integrate în definiția și punerea în aplicare a politicii de concurență, în special în scopul promovării unei dezvoltări durabile.

Luarea în considerare a imperativelor în domeniul protecției mediului nu înseamnă că orice ajutor va fi autorizat. Trebuie să se acorde atenție efectelor pe care ajutorul le poate avea din punctul de vedere al dezvoltării durabile și al aplicării depline a principiului „poluatorul plătește“. Unele forme de ajutor se încadrează în mod clar în această categorie, în special atunci când permit atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului, evitându-se în același timp orice conflict cu principiul internalizării costurilor. În schimb, alte forme de ajutor de stat, pe lângă faptul că au efecte nocive asupra concurenței, pot contraveni principiului „poluatorul plătește“ și constituie o frână în calea procesului de dezvoltare durabilă. Este cazul, de exemplu, al ajutoarelor care au drept scop numai favorizarea adaptării la noile standarde obligatorii.

Abordarea realizată de Consiliul Concurenței prin prezentul regulament constă în a stabili în ce măsură și în ce condiții ajutorul de stat poate fi considerat necesar pentru a asigura protecția mediului și dezvoltarea durabilă fără efecte disproporționate asupra concurenței și a creșterii economice.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Definiții

Art. 1. — Pentru aplicarea prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos semnifică, după cum urmează:

a) *Protecția mediului*: orice acțiune menită să remedieze ori să prevină pagubele produse mediului fizic sau resurselor naturale, sau care încurajează utilizarea eficientă a acestor resurse.

b) *Internalizarea costurilor*: principiu potrivit căruia toate costurile legate de protecția mediului trebuie să fie incluse în costurile de producție ale agentului economic.

c) *Principiul „poluatorul plătește“*: principiu potrivit căruia costurile măsurilor de luptă împotriva poluării trebuie să fie suportate de către poluator.

d) *Poluatorul*: cel care, în mod direct sau indirect, cauzează prejudicii mediului înconjurător sau creează, favorizează sau întreține condițiile care conduc la asemenea prejudicii.

e) *Prețurile trebuie să reflecte costurile*: principiu care prevede că prețurile bunurilor sau serviciilor trebuie să înglobeze costurile externe legate de impactul negativ asupra mediului generat de activitățile de producție și comercializare.

f) *Standarde de mediu*: norme obligatorii care stabilesc nivelurile care trebuie atinse în materie de mediu și obligația ce rezultă din legislația în domeniu de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile care nu antrenează costuri excesive.

g) *Surse de energie regenerabile*: sursele de energie regenerabile nefosile, adică energia eoliană, energia solară, energia geotermală, talazoenergia, energia mareelor, instalațiile hidroelectrice cu capacitate mai mică de 10 MW și biomasa, care include produsele din agricultură și silvicultură, deșeurile vegetale din agricultură, silvicultură și industria alimentară, precum și deșeurile lemnoase și din plută netratate.

h) *Energia electrică produsă din surse de energie regenerabile*: energia electrică produsă de centralele care folosesc exclusiv surse de energie regenerabile, precum și acea parte a energiei electrice produsă din surse de energie regenerabile în centralele hibride care utilizează surse de energie tradiționale, în special pentru situații neprevăzute.

i) *Taxa de mediu*: taxa a cărei bază de impozitare are un efect negativ clar asupra mediului. O taxă poate fi considerată ca fiind taxă de mediu și atunci când are un efect pozitiv mai puțin clar, dar sesizabil, asupra mediului.

Autoritățile competente care o impun sunt cele care demonstrează efectul de mediu preconizat al taxei.

j) *Măsuri de economisire a energiei*: acțiuni care permit întreprinderilor să reducă cantitatea de energie utilizată în ciclul de producție.

Domeniul de aplicare

Art. 2. — (1) Prezentul regulament se aplică ajutorului pentru protecția mediului în toate sectoarele, cu excepția sectorului agriculturii. Prezentul regulament se aplică, de asemenea, sectorului de pescuit și acvacultură. Ajutoarele de stat pentru cercetare și dezvoltare în domeniul mediului intră sub incidența prevederilor prevăzute în Regulamentul Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele de stat pentru cercetare și dezvoltare. De asemenea, ajutoarele pentru activități de instruire a angajaților în domeniul mediului prezintă particularități de natură să justifice o analiză distinctă. Aceste ajutoare sunt examinate conform prevederilor Regulamentului Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele pentru instruirea angajaților.

(2) Măsurile de economisire a energiei și utilizarea surselor de energie regenerabile intră tot în categoria acțiunilor în favoarea protecției mediului. Proiectarea și fabricarea de utilaje sau mijloace de transport care pot fi exploatate cu mai puține resurse naturale nu fac obiectul prezentului regulament. Acțiunile întreprinse în cadrul instalațiilor sau al altor unități de producție în vederea îmbunătățirii siguranței în exploatare sau igienizării sunt importante și pot fi eligibile pentru anumite tipuri de ajutor, dar nu fac obiectul prezentului regulament.

CAPITOLUL II

Politica de control al ajutoarelor de stat și politica de mediu

Principiile acordării ajutoarelor de stat pentru protecția mediului în contextul promovării dezvoltării durabile

Art. 3. — (1) Pagubele produse mediului generează costuri pentru societate în ansamblul său, în timp ce acțiunile vizând protecția mediului pot produce beneficii sub forma creșterii economice, ocupării forței de muncă și competitivității, iar aplicarea efectivă a principiului „poluatorul plătește“, precum și internalizarea integrală a costurilor de mediu, prin imputarea lor poluatorilor, reprezintă principala cale de realizare a acestora.

(2) Politica Consiliului Concurenței cu privire la controlul ajutoarelor de stat pentru protecția mediului trebuie să satisfacă un dublu imperativ:

a) să asigure funcționarea competitivă a pieței și creșterea competitivității operatorilor pe piață;

b) să asigure faptul că cerințele protecției mediului sunt integrate în definiția și aplicarea politicii concurenței, în special pentru a promova dezvoltarea durabilă. Internalizarea costurilor reprezintă un obiectiv prioritar care poate fi atins în diverse moduri, inclusiv printr-o serie de instrumente bazate pe legile pieței ori bazate pe reglementări, acestea fiind instrumentele cele mai eficiente de realizare a obiectivelor descrise mai sus.

(3) Internalizarea costurilor contribuie la reflectarea cu acuratețe a costurilor în prețuri, în măsura în care agenții economici își repartizează resursele financiare în funcție de prețurile bunurilor și serviciilor pe care doresc să le achiziționeze. Lipsa reflectării cu acuratețe a costurilor în prețuri are drept consecință limitarea posibilităților de sensibilizare a opiniei publice cu privire la importanța acestor demersuri și favorizează supraexploatarea resurselor naturale.

(4) Asigurarea reflectării costurilor în prețuri în toate etapele procesului economic constituie cea mai bună modalitate de sensibilizare a tuturor părților interesate asupra costurilor pe care le generează protecția mediului. Pe lângă potențialele efecte negative asupra comerțului și concurenței, ajutorul de stat subminează în general acest obiectiv al reflectării costurilor în prețuri deoarece permite anumitor societăți comerciale să-și reducă costurile în mod artificial și să nu dezvăluie consumatorilor costurile legate de protecția mediului. Ca urmare, pe termen lung, unele forme de ajutor de stat pot să contravină obiectivelor de dezvoltare durabilă.

(5) Principiul „poluatorul plătește” și necesitatea ca agenții economici să-și internalizeze costurile legate de protecția mediului pledează a priori împotriva acordării ajutoarelor de stat.

(6) Acordarea ajutoarelor de stat se poate justifica în două împrejurări:

a) în anumite condiții specifice în care nu este încă posibil ca agenții economici să realizeze internalizarea totală a costurilor, ajutorul poate reprezenta o soluție alternativă temporară prin încurajarea acestora de a se adapta la standarde;

b) ajutorul poate avea un efect stimulator pentru agenții economici, în sensul depășirii normelor sau realizării altor investiții menite să reducă poluarea generată de instalațiile lor.

(7) Acordarea ajutoarelor pentru protecția mediului nu trebuie utilizată pentru a compensa lipsa internalizării costurilor. Luarea în considerare pe termen lung a imperativelor legate de protecția mediului necesită includerea în totalitate a costurilor în prețuri și internalizarea integrală a costurilor de mediu. Prin urmare, ajutorul nu se justifică în cazul investițiilor menite doar să alinieze agenții economici la standardele tehnice existente sau noi, decât în cazurile bine justificate și ca soluție alternativă temporară.

(8) Pentru a răspunde dificultăților particulare întâmpinate de întreprinderile mici și mijlocii, denumite în continuare IMM-uri, s-a convenit să se prevadă posibilitatea de a acorda acestor întreprinderi ajutoare de stat pentru a se conforma noilor norme pentru o perioadă de trei ani de la adoptarea acestora.

(9) Ajutorul poate fi considerat util și dacă acesta servește ca stimulent pentru atingerea unor niveluri de protecție a mediului mai mari decât cele prevăzute de standardele în vigoare.

(10) Ajutorul nu are un efect stimulator dacă este menit doar să ajute agenții economici să se conformeze standardelor tehnice noi sau existente. Acestor standarde, prevăzute de legislația în domeniu, trebuie să li se conformeze

toți agenții economici și nu este necesar să li se acorde ajutoare pentru a-i stimula să respecte legea.

Cazul specific al sectorului energetic și reducerile de taxe

Art. 4. — (1) Autoritățile competente pot lua în considerare stabilirea unor taxe cu efecte favorabile asupra protecției mediului. În unele cazuri, exceptarea sau reducerea taxelor este acordată agenților economici din categorii speciale pentru a se evita plasarea acestora într-o situație concurențială dificilă. Aceste măsuri pot constitui ajutoare de stat în sensul prevederilor Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Efectele negative ale acestor ajutoare pot fi compensate de efectele pozitive ale adoptării taxelor. În consecință, dacă sunt necesare asemenea excepții pentru a se asigura adoptarea sau menținerea taxelor aplicabile tuturor produselor, acestea sunt admisibile, în anumite condiții și pentru o perioadă de timp limitată. Perioada poate dura 10 ani dacă sunt îndeplinite condițiile. La expirarea acestei perioade, autoritățile competente au posibilitatea de a renotifica măsurile în cauză Consiliului Concurenței, care ar putea să adopte aceeași abordare în analiza sa, ținând seama în același timp de rezultatele pozitive obținute în privința protecției mediului.

(2) Autoritățile competente trebuie să promoveze utilizarea surselor de energie regenerabile și producția combinată de energie termică și electrică, datorită avantajelor majore pentru mediu. Prin urmare, în cazul în care măsurile de promovare a surselor de energie regenerabile și a producției combinate de energie termică și electrică constituie ajutoare de stat, acestea sunt admisibile dacă se respectă anumite condiții și dacă există certitudinea că ajutorul respectiv nu încalcă alte prevederi din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat sau din legislația secundară.

CAPITOLUL III

Condiții generale de autorizare a ajutoarelor pentru protecția mediului

Ajutorul pentru investiții

Art. 5. — (1) Pentru o perioadă de trei ani de la adoptarea unor standarde obligatorii, ajutoarele pentru investiții, menite să ajute IMM-urile să îndeplinească noile standarde, pot fi autorizate până la o intensitate maximă de 15% brut din costurile eligibile, așa cum sunt definite la art. 6.

(2) Ajutoarele pentru investiții care permit agenților economici să depășească standardele de mediu existente pot fi autorizate până la o intensitate de maximum 30% brut din costurile de investiții eligibile. Aceste condiții se aplică și în cazul ajutoarelor pentru agenții economici care fac investiții în absența unor standarde obligatorii.

(3) Conform definiției de la art. 1, investițiile pentru economisirea de energie sunt incluse în categoria investițiilor pentru promovarea protecției mediului. Aceste investiții joacă un rol foarte important în realizarea obiectivelor naționale de mediu cu un consum redus de resurse. Prin urmare, investițiile respective sunt eligibile pentru ajutorul de investiții la o rată de bază de 40% din costurile eligibile.

(4) Investițiile în producerea combinată de energie electrică și termică pot beneficia de prevederile prezentului regulament dacă se demonstrează că măsurile sunt benefice din punctul de vedere al protecției mediului, fie pentru că randamentul conversiei este deosebit de ridicat, fie pentru că măsurile permit reducerea consumului de energie, fie pentru că procesul de producție este mai puțin dăunător pentru mediu. În acest sens, se va ține seama în mod special de tipul de energie primară utilizată în procesul de

producție și de faptul că o creștere a utilizării energiei obținute din producția combinată de energie termică și electrică constituie o prioritate națională de mediu. Aceste investiții pot beneficia de ajutor de stat la o rată de bază de 40% din costurile eligibile.

(5) Investițiile pentru promovarea surselor de energie regenerabile sunt asimilate investițiilor pentru mediu realizate în lipsa standardelor naționale obligatorii. Măsurile menite să susțină sursele de energie regenerabile reprezintă unul din obiectivele pe termen lung care trebuie încurajate cu precădere. Rata de bază a ajutorului pentru investițiile realizate în favoarea acestor forme de energie este de 40% din costurile eligibile.

(6) În cazul instalațiilor de producere a energiei regenerabile care asigură acoperirea integrală a necesarului de energie al unei comunități, investițiile realizate pot beneficia de un bonus de 10% peste rata de bază de 40% din costurile eligibile.

(7) Atunci când caracterul indispensabil al investiției este demonstrat, autoritatea furnizoare va putea acorda ajutoare pentru investiții în favoarea producerii de energii regenerabile care pot atinge până la 100% din costurile eligibile. Instalațiile în cauză nu vor mai avea dreptul să beneficieze de nici o altă formă de sprijin.

(8) În regiunile eligibile pentru a beneficia de regimul național al ajutoarelor cu finalitate regională, întreprinderile pot beneficia de ajutoare pentru dezvoltare regională. În scopul de a încuraja întreprinderile să efectueze investiții complementare în favoarea protecției mediului, acestea pot beneficia de o valoare superioară a ajutorului, luând în considerare investițiile efectuate pentru protecția mediului cu respectarea dispozițiilor alin. (2).

(9) Rata maximă a ajutorului de stat pentru protecția mediului aplicabilă la costurile eligibile este cea mai mare dintre următoarele două opțiuni:

a) rata de bază aplicabilă ajutorului pentru investiția în favoarea protecției mediului, adică 30% brut în sistem standard, 40% brut în cazul investițiilor în economisirea de energie, în surse de energie regenerabile sau pentru promovarea producerii combinate de energie electrică și termică sau 50% brut în cazul investițiilor în surse de energie regenerabile furnizate unei comunități întregi, majorate cu 10% brut pentru regiunile asistate*). Investițiile pentru dezvoltarea regională sunt eligibile pentru ajutorul de stat pentru investiții dacă sunt îndeplinite condițiile din Regulamentul Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele regionale și ajutoarele pentru IMM-uri;

b) rata ajutorului regional plus 10% brut.

(10) Atunci când investițiile de natura celor la care se referă alin. (2) și (3) sunt făcute de către IMM-uri, se poate autoriza o suplimentare a ajutorului cu 10% brut.

(11) Bonusurile pentru regiunile asistate și pentru IMM-uri pot fi cumulate, dar rata maximă a ajutorului de mediu nu poate depăși în nici o situație 100% brut din costurile eligibile. IMM-urile nu pot beneficia de bonus dublu pentru aplicarea prevederilor referitoare la ajutoarele regionale și pentru aplicarea dispozițiilor referitoare la protecția mediului.

(12) Investițiile vizate de alin. (2) și (3) sunt investiții în terenuri dacă acestea sunt strict necesare pentru îndeplinirea

obiectivelor de mediu, investiții în clădiri, instalații și utilaje menite să reducă sau să elimine poluarea și consecințele acesteia, precum și investițiile pentru adaptarea metodelor de producție în vederea protejării mediului.

(13) Pot fi considerate investiții și cheltuielile cu transferul de tehnologie sub forma achiziționării de licențe de operare ori know-how brevetat sau nebrevetat. Aceste active necorporale trebuie să satisfacă următoarele condiții:

a) să fie considerate elemente de activ amortizabile;

b) să fie achiziționate în condițiile pieței, de la o firmă asupra căreia cumpărătorul nu are putere de control direct ori indirect;

c) să fie incluse în activul agentului economic, să rămână și să fie utilizate în unitatea beneficiarului ajutorului timp de cel puțin cinci ani de la data acordării ajutorului. Această condiție nu se aplică dacă aceste active necorporale sunt depășite din punct de vedere tehnic. Dacă activele în cauză sunt revândute pe parcursul celor cinci ani, beneficiul obținut din vânzare trebuie dedus din costurile eligibile, iar ajutorul trebuie rambursat parțial sau total, după caz.

Costuri eligibile

Art. 6. — (1) Costurile eligibile trebuie să se limiteze strict la costurile suplimentare generate de investițiile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de protecție a mediului.

Acest fapt conduce la următoarea situație: în cazul în care costul investiției pentru protecția mediului nu poate fi ușor identificat în costul total, Consiliul Concurenței ia în considerare metode de calcul obiective și transparente, de exemplu costul unei investiții comparabile din punct de vedere tehnic, dar care nu permite atingerea aceluiași nivel de protecție a mediului.

(2) În toate cazurile, costurile eligibile trebuie calculate făcând abstracție de avantajele obținute dintr-o eventuală creștere a capacității, de economiile de costuri realizate în primii cinci ani de viață ai investiției și de producția auxiliară suplimentară obținută în respectiva perioadă de cinci ani. Dacă investițiile vizează exclusiv protecția mediului, fără alte beneficii economice, nu se aplică nici o altă reducere suplimentară la stabilirea costurilor eligibile.

(3) În cazul energiei regenerabile, costurile eligibile ale investiției sunt, în mod normal, costurile suplimentare suportate de către agentul economic în comparație cu o instalație de energie convențională care are aceeași capacitate de producție efectivă de energie.

(4) În cazul adaptării IMM-urilor la noi standarde de mediu, costurile eligibile includ costurile investițiilor suplimentare necesare atingerii nivelului de protecție a mediului prevăzut de standardele respective.

(5) Dacă agentul economic efectuează o depășire benevolă a standardelor în vigoare costurile eligibile constau în costurile suplimentare cu investiția necesară atingerii unui nivel de protecție a mediului superior celui prevăzut de normele existente. Costurile investiției necesare atingerii nivelului de protecție prevăzut de standardele existente nu sunt eligibile pentru ajutor de stat.

(6) Dacă nu există nici un fel de standarde, costurile eligibile constau în costurile cu investiția necesară atingerii unui nivel de protecție a mediului superior celui pe care agentul sau agenții economici respectivi l-ar atinge în lipsa ajutorului de mediu.

*) Decizia nr. 2/2000 a Consiliului de Asociere România — Uniunea Europeană prevede prelungirea cu cinci ani, începând din 1998, a perioadei în care toate ajutoarele de stat acordate în România sunt evaluate ținând cont de faptul că România este considerată o zonă identică cu acele zone ale Comunității vizate de prevederile art. 87 (3) (a) din Tratatul privind instituirea Comunității Europene. Conform art. 64 din Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Consiliul de Asociere va decide, ținând cont de situația economică din România, dacă perioada respectivă va fi extinsă pentru o nouă perioadă de cinci ani.

Reabilitarea amplasamentelor industriale poluate

Art. 7. — (1) Intervențiile agenților economici pentru repararea daunelor aduse mediului prin reabilitarea amplasamentelor industriale poluate se pot încadra în domeniul de aplicare al prezentului regulament. Daunele vizate pot fi daune aduse calității solului și apelor de suprafață sau subterane. Toate cheltuielile angajate de un agent economic pentru reabilitarea amplasamentului, fie că pot sau nu pot fi demonstrate ca reprezentând active fixe în bilanțul contabil, au statutul de investiții eligibile în cazul reabilitării amplasamentelor poluate.

(2) Dacă poluatorul poate fi clar identificat, acesta trebuie să finanțeze reabilitarea mediului în conformitate cu principiul „poluatorul plătește” și nu se poate acorda ajutor de stat.

(3) Dacă poluatorul nu poate fi identificat sau nu poate fi determinat să suporte costurile, prestatorul responsabil cu realizarea activității de reabilitare poate beneficia de un ajutor pentru această activitate.

(4) Ajutorul pentru reabilitarea amplasamentelor industriale poluate se poate ridica la 100% din costurile eligibile, plus 15% din costul total al lucrării. Costurile eligibile sunt egale cu costurile lucrării de reabilitare diminuate cu creșterea valorii terenului.

(5) Valoarea totală a ajutorului nu poate depăși în nici o situație cheltuielile reale angajate de către agentul economic.

Reamplasarea agenților economici

Art. 8. — (1) Ca regulă generală, reamplasarea agenților economici pe amplasamente noi nu implică activități de protecție a mediului și, deci, nu poate beneficia de dreptul de a primi un ajutor de stat în virtutea prezentului regulament.

(2) Acordarea ajutorului se poate justifica dacă un agent economic situat într-o zonă urbană sau într-o zonă protejată ecologic desfășoară în mod legal activități care produc poluări majore și trebuie, din motive de amplasare, să se mute de pe acel amplasament într-o zonă mai potrivită.

(3) În acest sens, trebuie îndeplinite simultan următoarele criterii:

a) schimbarea amplasării să fie dictată de motive de protecție a mediului și trebuie să fi fost dispusă prin hotărâre administrativă sau judecătorească;

b) agentul economic să se conformeze celor mai stricte standarde de mediu aplicabile în noua regiune în care se stabilește.

(4) Agentul economic care îndeplinește condițiile de la alin. (3) poate beneficia de ajutor pentru investiții în conformitate cu art. 5 alin. (2). De asemenea, se vor aplica prevederile art. 5 alin. (10) cu privire la acordarea de bonusuri IMM-urilor.

(5) Pentru a stabili valoarea costurilor eligibile în cazul ajutorului de reamplasare, se iau în considerare, pe de o parte, veniturile obținute de pe urma vânzării sau închirierii instalațiilor și a terenurilor abandonate, precum și despăgubirile plătite în caz de expropriere și, pe de altă parte, costurile legate de cumpărarea unui teren, construirea sau cumpărarea de instalații noi cu aceeași capacitate ca și instalațiile abandonate. Se pot lua în calcul și alte câștiguri legate de transferul instalațiilor, mai ales câștigurile care decurg din îmbunătățirea cu ocazia transferului a tehnologiilor utilizate, precum și câștigurile contabile legate de utilizarea superioară a instalațiilor. Investițiile legate de

eventualele creșteri ale capacităților nu pot fi luate în considerare la calculul costurilor eligibile pentru acordarea ajutorului de stat pentru protecția mediului.

(6) Dacă hotărârea administrativă sau judecătorească prin care se dispune schimbarea amplasării duce la o reziliere timpurie a contractului de închiriere a terenului sau a clădirilor, calculul costurilor eligibile poate lua în considerare eventualele penalități suportate de agentul economic pentru rezilierea contractului.

Ajutorul acordat IMM-urilor pentru servicii de consultanță/consiliere în materie de mediu

Art. 9. — Serviciile de consultanță/consiliere joacă un rol important în sprijinirea IMM-urilor în direcția realizării unor progrese în domeniul protecției mediului. Ajutoarele pentru consultanță/consiliere pot fi acordate în baza prevederilor Regulamentului Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele regionale și ajutoarele pentru IMM-uri.

CAPITOLUL IV

Ajutorul de operare**Reguli generale aplicabile ajutoarelor de operare în favoarea gestionării deșeurilor și economisirii de energie**

Art. 10. — (1) Ajutoarele de operare, cărora le sunt aplicabile dispozițiile prezentului capitol, sunt următoarele:

a) ajutorul pentru gestionarea deșeurilor, dacă gestionarea respectă clasificarea ierarhică a principiilor gestionării deșeurilor, conform căreia conceptul de valorificare a deșeurilor trebuie privit în tripla sa dimensiune de refolosire, reciclare și recuperare de energie, iar deșeurile a căror producție nu poate fi evitată trebuie să fie valorificate și eliminate fără pericole;

b) ajutorul în domeniul economisirii de energie.

(2) Dacă se demonstrează că acest ajutor este absolut necesar, el trebuie limitat la compensarea costurilor de producție suplimentare comparativ cu prețurile pieței pentru produsele sau serviciile în cauză. Acest ajutor trebuie, de asemenea, să fie temporar și, ca regulă generală, degresiv, astfel încât să constituie un stimulent pentru respectarea, într-un interval rezonabil de timp, a principiului reflectării costurilor în prețuri.

(3) Agenții economici trebuie, în mod normal, să suporte costurile tratării deșeurilor industriale, conform principiului „poluatorul plătește”. Agenții economici care primesc ajutor de operare în vederea tratării deșeurilor industriale și neindustriale trebuie să finanțeze serviciul în cauză proporțional cu cantitatea de deșeurii pe care o produc și/sau cu costul tratării.

(4) Toate ajutoarele de operare de acest fel se supun unei durate limitate la cinci ani, dacă ajutorul este „degresiv”. Intensitatea ajutorului poate ajunge până la 100% din costurile suplimentare în primul an, dar trebuie să dească liniar, pentru a atinge rata zero până la sfârșitul celui de al cincilea an.

(5) În cazul ajutoarelor „nedegresive”, durata acestora este limitată la cinci ani, iar intensitatea nu trebuie să depășească 50% din costurile suplimentare.

Dispoziții aplicabile tuturor ajutoarelor de operare acordate sub forma reducerii taxelor sau a exceptării de la plata acestora

Art. 11. — (1) La adoptarea taxelor care vor fi percepute pentru anumite activități din motive legate de protecția mediului, autoritățile responsabile pot considera necesar să prevadă derogări temporare în favoarea unor agenți

economici. În general, aceste derogări constituie ajutor de operare prevăzut de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. În analiza acestor măsuri, trebuie să se stabilească, printre altele, dacă taxa este impusă ca rezultat al unei hotărâri luate la nivel național sau al unei hotărâri autonome a autorității responsabile.

(2) Dacă taxa este impusă ca rezultat al unei decizii autonome a unei autorități responsabile, agenții economici afectați de aceasta pot avea dificultăți în a se adapta rapid la noile niveluri de impunere fiscală. Într-o asemenea ipoteză, se poate justifica derogarea temporară în favoarea unor agenți economici care să le permită să se adapteze la noul nivel de impunere fiscală.

(3) Dacă taxa este percepută ca rezultat al unei reglementări naționale, există două situații posibile:

a) o autoritate responsabilă aplică pentru anumite produse o taxă la o rată mai mare decât rata minimă prevăzută prin reglementările naționale și acordă o derogare anumitor agenți economici care, în felul acesta, plătesc o taxă mai mică dar care rămâne, totuși, cel puțin egală cu rata minimă prevăzută în reglementările în domeniu. În aceste împrejurări, se poate justifica o derogare temporară pentru a permite agenților economici să se adapteze fiscalității mai ridicate și pentru a-i stimula să-și desfășoare activitatea într-un mod mai favorabil protecției mediului;

b) o autoritate responsabilă aplică pentru anumite produse o taxă la rata minimă prevăzută prin reglementările naționale și acordă o derogare în favoarea unor agenți economici, care vor fi supuși unui nivel de impozitare inferior ratei minime. Dacă această derogare nu este autorizată prin reglementările naționale în domeniu, ea va constitui ajutor de stat incompatibil cu prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Dacă derogarea este autorizată de reglementările naționale, aceasta poate fi considerată compatibilă cu prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, în măsura în care este necesară și nu este disproporționată în raport cu obiectivele naționale urmărite. Se va acorda o importanță deosebită strictei limitări în timp a unei asemenea derogări.

(4) În general, măsurile fiscale în cauză ar trebui să aibă o contribuție semnificativă la protecția mediului. Se va urmări ca derogările să nu submineze, prin natura lor, obiectivele generale urmărite.

(5) Aceste derogări pot constitui ajutor de exploatare care poate fi autorizat în următoarele condiții:

I. Dacă, din rațiuni legate de protecția mediului, o autoritate responsabilă introduce *o nouă taxă* într-un sector de activitate sau la produse pentru care nu s-au aplicat taxe naționale sau dacă taxa avută în vedere de către autoritatea responsabilă depășește valoarea taxei prevăzute de legislația națională, se pot justifica decizii de exceptare pe o perioadă de 10 ani, fără degresivitate, în următoarele situații:

a) dacă aceste exceptări reprezintă condiționări în cadrul contractelor încheiate între autoritatea de resort responsabilă și agenții economici beneficiari, prin care agenții economici sau asociații ale agenților economici se angajează să realizeze obiective de protecția mediului pe perioada pe care se acordă exceptarea, sau dacă agenții economici încheie acorduri benevole care au același efect. Aceste acorduri sau angajamente se pot referi, printre altele, la reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor

de noxe sau la orice alte măsuri de protecție a mediului. Conținutul acordurilor trebuie negociat de către fiecare autoritate responsabilă și va fi analizat de către Consiliul Concurenței în momentul notificării proiectului de ajutor. Autoritățile responsabile trebuie să asigure o monitorizare strictă a angajamentelor asumate de către agenții economici sau asociațiile agenților economici. Acordurile încheiate între autoritatea responsabilă și agenții economici sau asociațiile agenților economici vizați trebuie să prevadă modalitățile de sancționare în cazul nerespectării angajamentelor. Aceste prevederi se aplică și atunci când o autoritate responsabilă dispune o reducere fiscală în condiții care au același efect cu acordurile sau angajamentele menționate anterior;

b) aceste exceptări pot să nu reprezinte în mod necesar condiționări rezultate din acordurile încheiate între autoritatea de resort responsabilă și agenții economici beneficiari, dacă sunt îndeplinite condiții specifice. Astfel, dacă reducerea privește o taxă națională, suma efectiv plătită de către agenții economici după reducere trebuie să rămână superioară taxei minime naționale pentru a stimula agenții economici să acționeze în direcția ameliorării protecției mediului. Dacă reducerea privește o taxă locală aplicată în absența taxei naționale, agenții economici beneficiari ai reducerii trebuie totuși să achite un procent semnificativ din taxa națională.

II. Prevederile de la punctul I se pot aplica *taxelor existente* dacă se îndeplinesc simultan următoarele două condiții:

a) taxa în cauză trebuie să aibă un efect pozitiv apreciabil din punctul de vedere al protecției mediului;

b) derogările în favoarea agenților economici beneficiari trebuie să fi fost deja hotărâte în momentul adoptării taxei sau trebuie să fi devenit necesare ca rezultat al unei schimbări semnificative a condițiilor economice care au plasat agenții economici într-o situație concurențială deosebit de dificilă. În acest ultim caz, valoarea reducerii taxei nu poate depăși creșterea costurilor generate de modificarea condițiilor economice. Atunci când condițiile economice nu mai generează majorări de costuri, reducerea taxei trebuie să dispară la rândul ei.

(6) Autoritatea responsabilă poate, de asemenea, să încurajeze dezvoltarea tehnologiilor de producere a electricității pe baza surselor de energie convenționale precum gazul metan, care permit o eficiență energetică mult mai mare decât eficiența energetică obținută cu procedeele tradiționale de producție. În aceste cazuri, dată fiind importanța acestor tehnici pentru protecția mediului și sub rezerva că energia primară utilizată reduce semnificativ efectele negative asupra mediului, exceptările totale de la plata taxelor se pot justifica pentru o perioadă de cinci ani, în cazul în care ajutorul este nedegresiv. Se pot acorda și derogări pe o perioadă de 10 ani în conformitate cu condițiile prevăzute la alin. (5) punctele I și II.

(7) Atunci când o taxă existentă face obiectul unei majorări semnificative și când autoritatea de resort responsabilă consideră că sunt necesare derogări în cazul unor agenți economici, se aplică prin analogie condițiile prevăzute la alin. 5 punctul I cu privire la taxele noi.

(8) Atunci când reducerea privește o taxă care face obiectul unei reglementări la nivel național și când taxa locală este mai mică sau egală cu valoarea minimă națională, exceptările pe termen lung nu se justifică. În acest caz,

toate exceptările acordate trebuie să respecte condițiile prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5) și, în orice caz, să facă obiectul unei autorizări exprese privind derogarea de la valoarea minimă națională.

În toate cazurile de reducere a taxei, autoritatea responsabilă poate acorda ajutor de exploatare în conformitate cu condițiile prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5).

Reglementările aplicabile ajutoarelor de operare în favoarea producției de energie regenerabilă

Art. 12. — (1) Ajutoarele de operare în favoarea producției de energie regenerabilă constituie, în general, ajutoare pentru protecția mediului susceptibile să beneficieze de prevederile prezentului regulament.

(2) Aceste ajutoare pot beneficia de o abordare specială datorită dificultăților pe care le întâmpină uneori agenții economici care produc acest tip de energie în a concura în mod eficient cu producătorii de energie convențională. Trebuie să se rețină și necesitatea de a încuraja dezvoltarea acestor forme de energie, în special din rațiuni care vizează protecția mediului. Ajutorul poate fi necesar mai ales atunci când procesele tehnice disponibile nu permit ca energia regenerabilă să fie produsă la costuri unitare comparabile cu cele ale surselor convenționale.

(3) Ajutoarele de operare se pot justifica, în acest caz, pentru a acoperi diferența dintre costul producerii energiei din surse de energie regenerabilă și prețul pieței pentru acest tip de energie. Forma acestor ajutoare poate varia în funcție de tipul de energie vizat și de mecanismul de sprijin prevăzut. În procesul de analiză a cazurilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare poziția competitivă a fiecărei forme de energie vizată.

(4) Ajutoarele de stat pot fi acordate pentru sursele de energie regenerabile conform următoarelor opțiuni:

I. a) În domeniul energiei regenerabile, costurile unitare ale investiției sunt deosebit de mari și, în general, reprezintă un procent semnificativ din costurile agenților economici, nepermițându-le acestora să aibă prețuri competitive pe piețele pe care aceștia vând energia produsă. Pentru a ține seama în mod corect de această barieră la intrarea pe piață pentru energia regenerabilă, ajutoarele de stat se pot acorda pentru a compensa diferența dintre costurile de producție a energiei regenerabile și prețul pieței la respectiva formă de energie. Orice ajutor de operare poate fi în acest caz acordat numai pentru amortizarea instalației. Producția suplimentară de energie a instalației nu poate beneficia de nici un fel de sprijin. Ajutorul poate acoperi numai o remunerare echitabilă a capitalului dacă se demonstrează că acesta este indispensabil dată fiind slaba competitivitate a anumitor surse de energie regenerabile. La stabilirea valorii ajutorului de operare trebuie să se țină seamă și de eventualele ajutoare pentru investiții acordate agentului economic în cauză pentru realizarea instalației noi. În notificarea schemelor de ajutor de stat la Consiliul Concurenței, autoritățile care acordă ajutorul trebuie să prezinte în detaliu mecanismele precise de sprijin și, în special, metodele de calcul al valorii ajutorului. În cazul în care Consiliul Concurenței autorizează schema, furnizorii de ajutor de stat trebuie să aplice respectivele mecanisme și metode de calcul în momentul acordării de ajutoare agenților economici.

b) Spre deosebire de majoritatea formelor de energie regenerabilă, biomasa necesită investiții relativ mai mici, dar presupune costuri de operare mai ridicate. Prin

urmare, Consiliul Concurenței va avea o poziție favorabilă față de ajutoarele de operare care depășesc valoarea investiției dacă se poate demonstra că, costurile totale suportate de agentul economic după amortizarea instalației continuă să rămână mai mari decât prețul de piață al energiei.

II. Se poate acorda sprijin pentru energia regenerabilă prin utilizarea mecanismelor de piață cum ar fi certificatele ecologice sau licitațiile. Aceste sisteme permit tuturor producătorilor de energie regenerabilă să beneficieze indirect de o cerere garantată pentru energia pe care o produc, la un preț superior prețului de piață al energiei convenționale. Prețul acestor certificate ecologice nu este fixat dinainte, ci depinde de raportul dintre cerere și ofertă. Atunci când reprezintă ajutoare de stat, aceste sisteme pot fi autorizate de către Consiliul Concurenței dacă autoritățile care acordă ajutorul pot demonstra că sprijinul respectiv este indispensabil pentru a asigura viabilitatea tipului de energie regenerabilă respectiv, nu antrenează per total o supracompensare în beneficiul producerii de energie regenerabilă și nu descurajează producătorii de energie regenerabilă în a deveni mai competitivi. În scopul de a verifica dacă aceste criterii sunt îndeplinite, Consiliul Concurenței poate să autorizeze aceste sisteme de ajutor pe o perioadă de zece ani, după care va trebui să analizeze dacă este necesară continuarea măsurii de sprijin.

III. Ajutoarele de operare pot fi acordate instalațiilor noi care produc energie regenerabilă, calculul valorii acestora făcându-se pe baza costurilor externe care sunt evitate. Acestea sunt costuri de mediu pe care societatea ar trebui să le suporte dacă aceeași cantitate de energie ar fi produsă de către o unitate de producție care funcționează cu energie convențională. Costurile respective se calculează pe baza diferenței dintre costurile externe generate și neachitate de către producătorii de energie regenerabilă și costurile externe generate și neachitate de producătorii de energie neregenerabilă. Pentru a efectua aceste calcule, furnizorii de ajutoare de stat vor trebui să folosească o metodă de calcul recunoscută pe plan internațional și comunicată Consiliului Concurenței. Furnizorul trebuie să ofere, printre altele, o analiză de cost comparativă, obiectivă și determinată sub raport cantitativ, împreună cu evaluarea costurilor externe ale producătorilor de energie concurenți, pentru a demonstra că ajutorul compensează în mod real costurile externe neacoperite. Valoarea ajutorului astfel acordat producătorului de energie regenerabilă nu trebuie să depășească echivalentul în lei a 0,05 euro pe kWh. În plus, valoarea ajutorului acordat producătorilor care depășește valoarea ajutorului acordat ca urmare a Opțiunii I trebuie obligatoriu reinvestită de către agenții economici în surse de energie regenerabile. Consiliul Concurenței va analiza dacă și această activitate se califică pentru ajutor de stat.

Pentru ca Opțiunea III să rămână coerentă cu reglementările generale privind concurența, Consiliul Concurenței trebuie să aibă certitudinea că ajutorul nu dă naștere nici unei distorsionări a concurenței pe piață și va conduce la o creștere globală reală a utilizării surselor de energie regenerabile în detrimentul surselor de energie convenționale, și nu la un simplu transfer al segmentelor

de piață între sursele de energie regenerabile. În acest sens, este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

a) ajutorul acordat pe baza acestei opțiuni să facă parte dintr-o schemă care tratează agenții economici din sectorul energiei regenerabile de pe poziții de egalitate;

b) schema să prevadă acordarea nediscriminatorie a ajutoarelor agenților economici care produc același tip de energie regenerabilă;

c) schema să fie reexaminată de către Consiliul Concurenței la fiecare cinci ani.

IV. Autoritățile de resort competente pot acorda în continuare ajutoare pentru exploatare în conformitate cu reglementările generale care guvernează aceste ajutoare prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5).

Reglementările aplicabile ajutoarelor de operare pentru producerea combinată de energie electrică și termică

Art. 13. — (1) Ajutorul de operare pentru producerea combinată a energiei electrice și termice se poate justifica cu condiția îndeplinirii cerințelor art. 5 alin. (4). Acest ajutor poate fi acordat agenților economici care distribuie energie electrică și termică publicului larg dacă costurile de producere a energiei electrice sau termice depășesc prețul pieței. În condiții similare, ajutorul de operare se poate acorda în conformitate cu reglementările art. 12 alin. (4). Caracterul indispensabil al ajutorului va fi stabilit luând în considerare costurile și veniturile rezultate ca urmare a producerii și comercializării de energie electrică și termică.

(2) Ajutorul de operare se poate acorda în aceleași condiții și pentru utilizarea industrială a producției combinate de energie electrică și termică dacă se poate demonstra că, prin folosirea tehnicii respective, costul de producție al unei unități de energie depășește prețul pieței pe unitatea de energie convențională. Costurile de producție pot include rentabilitatea normală a instalației, dar orice câștig obținut de agentul economic din producția de energie termică trebuie dedus din costurile de producție.

Baza de exceptare pentru toate proiectele examinate de către Consiliul Concurenței

Art. 14. — În limitele și condițiile prevăzute de prezentul regulament, ajutorul de stat pentru protecția mediului poate fi autorizat de Consiliul Concurenței ca ajutor pentru facilitarea dezvoltării anumitor activități economice sau a anumitor regiuni economice, dacă acest ajutor nu are efecte nocive asupra comerțului în așa fel încât să contravină aplicării corespunzătoare a acordurilor internaționale la care România este parte.

CAPITOLUL V

Cumulul ajutoarelor acordate din mai multe surse

Plafoanele de ajutor acordate pentru același scop sau pentru scopuri diferite

Art. 15. — (1) Plafoanele pentru ajutoarele de stat prevăzute de prezentul regulament sunt aplicabile indiferent dacă ajutorul în cauză este finanțat integral sau parțial din resurse de stat. Ajutoarele autorizate conform prezentului regulament nu pot fi combinate cu alte forme de ajutor de stat în sensul art. 2 alin. 1 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat dacă un asemenea cumul atinge o intensitate a ajutorului mai mare decât cea prevăzută de prezentul regulament.

(2) În cazul ajutoarelor de stat care servesc unor scopuri diferite și care presupun aceleași costuri eligibile, se aplică plafonul de ajutor cel mai favorabil.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Condiții care trebuie respectate în aplicarea prezentului regulament

Art. 16. — Dispozițiile prezentului regulament se aplică cu respectarea prevederilor Regulamentului privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și ale Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 27/2000.

Ajutoarele de stat care intră sub incidența prezentului regulament

Art. 17. — Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului, notificate după intrarea în vigoare a acestui regulament, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

Intrarea în vigoare a prezentului regulament

Art. 18. — Prezentul regulament se adoptă prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia și intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
